

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22 31-23 31-24

Iskratni oddetek: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5 — telefon št. 31-25 31-26

Podružnica: Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Iskratno: zastopstvo za glasila in izdaje in izposojništvo UPI S A MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No. 11-1118

JUTRO

Izbava vseh davkov poudarila
Narodna mala meseca Lu 18.—
in izposojništvo: »Ponedeljsko«
tome Lu 36.50

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5, telefon
31-22 31-23 31-24

Rokopis se ne vrača

Erneute sowjetische Durchbruchversuche gescheitert

Starke feindliche Angriffe im Osten in schweren Kämpfen abgewiesen — Vergebliche amerikanische Durchbruchversuche bei Cassino

Aus dem Führerhauptquartier, 10. Febr. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

An der Ostfront scheiterten auch gestern westlich Nikopol, südlich Krivoj Rog, im Raum westlich Tscherkassy, östlich Schtschokoff, südlich der Beresina, im Kampfraum von Witebsk, nördlich Nowel und im Raum zwischen Ilmen- und Peipus-See starke feindliche Angriffe und erneute Durchbruchversuche der Sowjets in schweren Kämpfen am heldenhaften Widerstand unserer Truppen.

Die Zahl der im Raum von Schtschokoff am 8. Februar abgeschossenen feindlichen Panzer und Sturmgeschütze hat sich von 53 auf 113 erhöht.

Bei lebhafter örtlicher Kampfaktivität im Raum Ponomoje-Luzk zerschlug ein Kavallerieverband in schnellem Vorstoß mehrere feindliche Kompanien.

Zwischen Ilmen- und Peipussee setzten sich unsere Verbände in einzelnen Abschnitten zur Verkürzung der Front befähigend ab.

Bei den schweren Abwehrkämpfen südlich Leningrad hat sich eine unter dem Befehl des Generalleutnants Luczny stehende »Felddivision« der Luftwaffe besonders bewährt. Sie schoss in der Zeit vom 11. Januar bis 7. Februar 105 feindliche Flugzeuge ab und vernichtete innerhalb von

drei Wochen 111 sowjetische Panzer.

Im Raum von Aprilia dauerten schwere Kämpfe den ganzen Tag über an. Das eroberte Gelände wurde von britischen Widerstandskämpfern gesäubert. Ein feindlicher Panzerangriff gegen Aprilia wurde durch eigenes Artilleriefeuer zerschlagen. Dabei wurden 17 Panzer vernichtet.

Unsere Luftwaffe griff in der vergangenen Nacht Truppenunterkünfte des Feindes bei Anzio mit gutem Erfolg an.

An der Südfont setzten amerikanische Verbände nordwestlich Cassino, unterstützt durch stärkste Artilleriefeuer, im Laufe des Tages ihre Durchbruchversuche fort. Sie wurden in erbitterten Kämpfen vor den deutschen Stellungen abgewiesen.

An der übrigen Front verlief der Tag bei örtlicher Kampfaktivität ruhig.

Einige feindliche Flugzeuge warfen am 9. Februar und in der vergangenen Nacht Bomben auf Orte in Westdeutschland.

In der Zeit vom 1. bis 10. Februar wurden 23 feindliche Flugzeuge, in der Mehrzahl viermotorige Bomber, durch Seestreitkräfte, Bordflak von Handelschiffen und Marineflak abgeschossen.

Deutsche Unterseeboote versenkten im Nordatlantik und im Indischen Ozean 9 Schiffe mit 62.000 BRT; ein weiteres wurde torpediert.

Ponovni sovjetski poizkusi proboja izjalovljeni

Močni sovražni napadi na vzhodu zavrnjeni v težkih bojih Brezuspješni ameriški poizkusi, da bi prebili fronto pri Cassinu

Führerjev glavni stan, 10. febr. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Na vzhodnem bojišču so se tudi včeraj zapadno od Nikopolja, južno od Krivega Roga, na področju zapadno od Čerkasov, vzhodno od Žaskova, južno od Berezine, na bojišču pri Vitebsku, severno od Nevelja in na področju med Ilmenskim ter Pejpuškim jezerom zaradi junaškega odpora naših čet izjalovili v težkih bojih močni sovražni napadi ter ponovni poizkusi sovjetskih čet, da bi prebili fronto.

Število na področju pri Žaskovu 8. februarja sestrreljenih sovražnih oklopnikov in udarnih topov se je zvišalo od 58 na 113.

V živahnih bojnih spopadih na področju Polonoje-Luck je neki konjeniški oddelek z zaneslim sunkom razbil več sovražnih čet.

Med Ilmenskim in Pejpuškim jezerom so se naši oddelki v posameznih odsekih na povelje odmaknili, da bi skrajšali fronto.

Na področju pri Apriliji so se ves dan nadaljevali težki boji. Osvojeno ozemlje je bilo očiščeno britanskih odporuh gnezd. Sovražni oklepniški napad proti Apriliji je bil z našim topniškim ognjem razbit. Pri tem je bilo uničenih 17 oklopnikov.

Pri težkih obrambnih bojih južno od Leningrada se je posebno odlikovala pod poveljstvom generalnega poročnika Lucznja stoječa protiletalska divizija v sestavi letalstva. V dobi od 14. januarja do 7. februarja je sestrelila 105 sovražnih letal in

baterij niso mogla priti na bojišče pri Apriliji.

V bližini obale pri Nettunu je bil z več težkimi zadetki nemške daljnostrelne baterije potopljen angloameriški izkrcavalni parnik. Nemško topništvo povzroča predmostjema v tesnem sodelovanju z nemškim letalstvom stalno težke človeške in stvarne izgube. Težka in brza bojna letala so večeraj popolnoma uničila dve topniški postojanki Angloameričanov južno od Aprilije.

V Nettunu in Anziju so nastali požari v skladiščih in bivaliških za moštvo. Na morju pred Anzijem so težki bombniki potopili polno natovnjeno prevozno ladjo s 5000 tonami. Poleg tega so bile tri oskrbovalne ladje s skupno 11.000 tonami močno poškodovane ter so se naglne. Z bombami sta bili zadeti dve petrolejski ladji s skupno 8000 tonami, ki sta se vneli.

Nočni letalski napad na ladje pri Nettunu

Berlin, 8. febr. DNB. V noči na 8. februar so izbrali oddelki nemških vojni letal zbojisanje vremena za nov napad proti sovražni krovemu zbirališču ladij pri Anziju in Nettunu.

Brezoblačno nočno nebo in ugodna vidljivost sta olajšala nemškim posadkam izseditev ciljev, toda obenem sta dajala sovražnikom in severozapadu in poizkušali razbiti in odbiti nemške boje jate, s spretnimi obrambnimi poizkusi pa so se nemške posadke izognile sovražni zračni zaporu. Tudi ojačeno streljanje angleških protiletalskih baterij na predmostju in z asidranih ladij med Anzijem in Nettunom ni moglo preprečiti nemškim bojnim letalom napada na ladje. Še ena postojanka sovražnih čet pri prvem valu bojnih letal zamagljiti tovrne in prevozne ladje, pa tudi vsi manevri vse povprek vozečih sovražniških rušilcev so bili zaman. Nemška bojna letala so v drznih poletih in posameznih napadih zasledovala sovražniške voje in prevozne ladje. Prevozna ladja s 3000 tonami, ki je med napadom skušala doseči odprto morje, je bila potopljena. Polno natovnjena prevozna ladja s približno 5000 tonami je bila z več zadetki hudo poškodovana. Tudi dva zasidrana sovražniška tovorna parnika s skupno 8000 tonami sta bila poškodovana in prav tako nadaljnji parnik s 4000 tonami. Neka prevozna ladja s 3000 tonami je bila prav tako poškodovana s bombnim zadetkom.

Tako je bil med tem nočnim letalskim napadom potopljen 1 tovorni parnik s 3000 tonami, 5 tovornih in prevoznih ladij s skupno nad 19.000 tonami na hudo poškodovanih.

Berlin, 9. febr. DNB. Nemška bojna letala so izvedla rano 8. februarja posebno uspešen udarec sovražniškim topniškim postojankam in zbirališčem vozil na predmostju Nettuna. Kmalu po 7. zjutraj so preletela z bombami natovnjena letala glavno bojno črto severno od Aprilije in že po kratkem času napadla odredene cilje na obalni česti proti Apriliji. Bombe težkega kalibra so takoj po eksploziji povzročile velike požare, ki so se naglo razširile na vse strani. Po nastalih požarih se more sklepati, da pri tem napadu nemška bojna letala niso uničila samo številnih sovražniških baterij, temveč tudi velika skladišča pogonskega goriva in municije.

Teroristični letalski napadi na italijanska mesta

Rim, 9. febr. V rimski okolici je izvedlo angloameriško letalstvo ponovno težke teroristične napade proti mestoma Frascati in Viterbo ter večjemu številu manjših krajev. Prebivalstvo je utrpelo deloma težke izgube.

Milan, 10. febr. Med zadnjim bombnim napadom angloameriških letalcev na Florenco je padla ena bomba tudi na vilo povelje Line Cavalleri in jo ubila skupaj z njenim upravnikom in služkinjo.

Nelopolnjava pričakovanja

Stockholm, 9. febr. Lonlonski »Daily Telegraph« priznava v sredo v uvodku, da bi bila bedastoča zatrdila, da so operacije v Italiji izpolnile velika pričakovanja, ki so jih zbujaleti uspehi v severni Italiji in Siciliji. Zavezniki niso mogli v Italiji nastopiti in uporabiti velikega števila čet in ladij, ker bi se s tem sami odrekli načrtom za postavitev glavnega bojišča.

List meni, da bi bilo bolj zadovoljivo in lepše, če bi zavezniki čete utegnile izsiliti v Italiji nagel sunek proti odločnemu sovražniku.

Sovjetski propagandni pohod proti Finski

Stockholm, 9. febr. Od včeraj zjutraj je pričela Moskva popotoma nepriznava v tisku in radiju z vsem sredstvi sovjetske propagande pravi velenpad na Finsko. Potem ko je še včeraj sprejel tisk zadovno navodilo s popolnoma določeno temo, pri čemer sta tudi lista »Pravda« in »Izvestia« objavila zelo ostre agresivne uvodne proti Finski, se danes ta sovjetski propagandni pohod na Finsko v isti jakosti nadaljuje. Vsa jutranja oddaja moskovskega radija je bila izpolnjena z razmotiravanji o karelsko-finskem prelomu. Predvsem objavlja danes »Pravda« v najostrejši obliki nahuje očitke Fincem. Članek pod naslovom »Mi bomo finske vsiljive prisili, da bodo izginili s sovjetskih tal« pravi med drugim, da boljševiki niso pozabili niti tako imenovanih finskih instruktorjev pri napredovanju Nemcev niti finskih prostovoljcev. Ura uničenja Fincov, piše na koncu, je blizu.

Krvavi izgrebi v Kostariki

Madrid, 9. febr. Po vestih iz Paname je prišlo v nedeljo v San Jose de Costarica na velikem volinlem zborovanju demokratske stranke do krvavih spopadov, pri katerih je bilo s strelji šest oseb uiti, več drugih pa ranjenih. Direktne vesti iz Kostarike od ponedeljka naprej zbirajo strahovladnih ukrepov ni več mogoče dobiti. Vlada je uvedla strogo cenzuro in celo prepovedala izvoz listov. Vlada bo po prihodnjem napadu.

Portugalska ostaja pri avtoritarni ureditvi

Izjave min. predsednika Salazarja

Lizbona, 10. febr. Med pripravljajno sejo za veliki kongres portugalske enotne stranke N-rode zveze je podal ministrski predsednik Salazar kot voditelj te stranke izjavo, o kateri portugalski tisk obširno poroča.

V uvodu je dr. Salazar opozoril, da je narodna revolucija na Portugalskem začela že vse starostne letnike portugalskega prebivalstva in da ni več izključno delo njegove generacije. S tem je podano jamstvo, da se bo prišlo do nadaljevala. Salazar je nato omenil, da je bil prvi kongres Narodne zveze pred desetletji leti. Med tem se je tako na notranjem kakor na zunanjem političnem področju marsikaj izpremenilo in je postala razumljiva potreba po novem kongresu. V teh desetih letih so se pripetili dogodki, kakor na primer španska vojna in sedanja vojna, ki obsega ves svet. Zato bo n- loga kongresa, da znova pr kaže življenje portugalskega političnega mlajenja in da zbudi zanj navdušenje. Kongres mora z novim zagovorom izpolniti portugalski politični nauk, zakaj v politiki ne sme priti nikdar do zastoja. Po-

trebna revizija bo v nekaterih primerih potrdila staro doktrino, ponekod pa jo bo morala popraviti. Vprašanje portugalskega režima je, pa naj ta vojna izpade kakor hoče, izven zunanje političnih razpravljani. Portugalska bo izvršila največje delo v celotni svetovni zgodovini, ako bo upoštevala naslednja načela:

1. Ohraniti je treba mir in nevtralnost, sveda ne na škodo zveze z Anglijo in s tem zvezanih jamstev.
2. Treba je ohraniti neodvisnost in nedotakljivost Portugalske v svetu, ki bo novo preurejen, in v veliki mednarodni organizaciji, ki bo imela morda za cilj stvoritev večjih gospodarskih področij.
3. Treba je ohraniti red in nadaljevati revolucijo tudi v novih okoliščinah, ne da bi se pri tem zavrgla bistvena načela civilizacije.

V tem okviru se bo moral gibati veliki kongres Narodne zveze, da bo imel uspeh. Ako bo notranje-politično doprinesel k razjasnitvi javnega mnenja, bo pr- pomagal tudi k rešitvi vprašanj, s katerimi se bavi ves svet.

Stalin uresničuje izpremembo svoje ustave

Stockholm, 7. febr. Po poročilu »Tass« je bil po nalogu predsednika vrhovnega sveta sovjetske republike imenovan Ponomarenko za predsednika sveta ljudskih komisarjev sovjetske republike Bele Rusije. Kremlijo se očitno mudi, da realizira ustavno reformo. Preden se bodo politični otročaji pri demokraciji sploh zavedli, za kaj gre, bo Stalin poštenjastoril sovjetske glasove, kajti ukrajinski in beloruski republiko bodo sledile tudi ostale.

Zanimivo glosko k imenovanju Kornejčuka za novega ukrajinskega ljudskega komisarja je priložil list »Porucna Vremie«. List piše v zvezi s poroko odličnega komuniste Kornejčuka s komunistko Vando Vasiljevsko, ki je v Moskvi posebno dobro zapisana: »Zakonska idila rešuje poljski problem. Ljubka družina je pripravljena, da pripravi zaključni čin poljske tragedije v največje zadovoljstvo odličnikov povsod, posebno v Londonu. Parček, o katerem se ni dosti vedelo nicaar posebnega, dobiva končno pomen simbola. Govorimo že lahko o personalni uniji.«

Berlin, 9. febr. Po poročilu Tassa je bil Ponomarenko imenovan za predsednika sveta ljudskih komisarjev beloruske sovjetske republike. Doslej je bil Ponomarenko prvi tajnik boljševiške stranke Bele Rusije. Značilno je, da je bil tudi prvi tajnik boljševiške stranke v sovjetski Ukrajini: stari boljševiški kolovodja Kruščev nekaj dni prej imenovan za predsednika sveta ljudskih komisarjev sovjetskoukrajinske zvezne republike.

Medtem ko Stalin na zunaj h'ni, da hoče decentralizirati in demokratizirati boljševiški državni aparat, da bi privabil sosedo in jih uspal, pa ta imenovanja najvidnejših boljševikov na najvišja mesta navidezni vlad ukrajinske in beloruske sovjetske republike jasno izdajajo, kdo je v resnici in izključno gospodar v boljševiški hiši. To je železno centralistično vladajoča boljševiška stranka in njen generalni tajnik Stalin.

Sovjetski imperializem

Stockholm, 8. febr. Po poročilu newyorškega dopisnika lista »Svenska Dagbladet« menijo v Zedinjenih državah, da si misli Sovjetska Rusija zgraditi ogromno interesno področje od Vzhodnega morja do Tihnega oceana in od Severnega ledenega morja do Egejskega morja. Nekateri politični opazovalci pa gredo v Ameriki še dalje in govorijo o možnosti, da se bo raje pričela sovjetska interesna sfera na severu ne na Vzhodnem morju, temveč na Atlantiku. Po tej švedski vesti so se v Zedinjenih državah očitno že popolnoma sprijaznili z boljševiškim pohlepom. Kakor daleč bi pač Stalin rad razširil sovjetsko interesno področje, mu ne bodo niti v Londonu niti v Washingtonu delali težko. Ali se morda v švedski zavedajo, kaj bi uresničenje teh boljševiških ekspanzijskih želj pomenilo za Skandinavijo? Ali pa je vest »Svenske Dagbladet« že znak, da se v »Svenski« pričneta daniti?

V Ameriki se ne zmenijo za Litovske zanteve

Stockholm, 8. febr. Newyorški dopisnik lista »Svenska Dagbladet« javlja, da je par sto ameriških Litovcev zaprosilo Roosevelta v posebni spomenici za pomoč pri obnovi litovske samostojnosti. Opirali so se na načela Atlantske listine in opozarjali, da je litovsko prebivalstvo zelo prestrašeno splošno namere Sovjetske zveze, da jih oropa svobode. Na nekem litovskem zborovanju v New Yorku so se govorniki izrazili v istem smislu. Newyorški tisk ni značilno posvetil nikake spomenici spomenici in zborovanju. Molk razodeva vse! V Ameriki se pač ne ukvarjajo radi s takšnimi stvarmi.

Zeneva, 8. febr. »Dac« in »amenc« je edino, kar bo preostajalo po sovjetski zmagi Američanom in Angležem pri odgovoru na boljševiške zahteve in osvojitve, piše list »Tate«. Nikogar ne iznenadi, če poizkuša Moskva rešiti finski problem na svoj način, kajti odlašanje ni navada Kremlija in vprašanja, ki se lahko rešijo že med vojni ne s Nemčijo, ne bodo niti po končani vojni več zamogljivi Angloameričani izpodbijati. Potlej ne bo več noben stvari, h katerim bi utegnili reči svoj »d« ali »ne«, temveč jim bo preostajalo samo še »d« in »amenc«.

Zadrega v Washingtonu

Zeneva, 9. febr. Nepričakovani Stalinov tria, dovoliti 16 sovjetskim republikam lastna zastopstva v »nozenstvu«, je v Washingtonu izzval veliko zadrego. Na tiskovni konferenci v petek se je Roosevelt po vesti »Daily Telegraph« iz Washingtona izognil pozivu, naj poda svoj komentar, in je le dejal, da ne več nič natančnega o tem razvoju.

Hudi obrambni boji pri Vitebsku

Sovjetski množestveni napadi odbiti

Berlin, 10. febr. DNB. V prvih petih dneh druge zimske bitke za Vitebsk, ki traja od 3. februarja, so imeli boljševiki tako občutno izgube ljudi, oklopnikov in orožja, da so v torek njihovi z veliko silovitostjo izvajani napadi občutno popustili. Da bi lahko nadaljevali obkoljevalne napade severozapadno in južno-vzhodno od mesta, so morali zbit divizije premestiti ter prvesti na bojišče sveže sile.

V dosedanjih bojih so boljševiki dan za dnem ojačevali svoje napore, večah svoj topniški ogenj in napadali vedno znova s svojimi pehotnimi množicami, ki so bile podprte z oklopniki in z bojnimi letali. Kljub stalnim velikim izgubam so nadaljevali napade, metali v boj sveže sile in očitali svoje napore do skrajnosti, da bi dosegli proboj fronte, ki so ga poizkušali že od 13. decembra prejšnjega leta s ponovnimi množestvenimi napadi. Pri tem so južnovzhodno od Vitebska v teh dneh 21krat napadli postojanke nekakega strelskega počka, ki je branil predmostje ob Lucesi, napadi, de'oma v moči počka in podprti z oklopniki, pa so bili s protisunkom vsakokrat zopet odbiti. Nemški strelci so vrgli sovražnika nazaj ponovno tudi z golim orožjem.

Ogromni napori, s katerimi so boljševiki po izjalovljenju prve zimske bitke pri Vitebsku otvorili svoj novi napad, označuje izredno težak zaporni ogenj, s katerim je sovražnik zasilnel neke postojanke. Boljševiki so poizkušali najprej izločiti težko silo nemškega topništva, prekiniti telefonke zveze in odrezati sprednje črte, toda nemško topništvo je odgovorilo s strnjenimi silami, ki so si ves dan sledile. Pri tem je bilo izločenih iz boja mnogo sovjetskih baterij. Poleg tega je razbilo vedno znova napadajoče napadalne valove in izločilo neke postojanke ter je mnogo pripomoglo, da se je širokomotezno zasnovani ofenzivni sunek razdrobil. Topništvo ene same pehotne divizije je v enem dnevu izstrelilo nad 14.000 granat, med njimi tretjino težkega kalibra.

Ko je zaporni ogenj komaj popustil, so nemški grenadirji že stali v sprednjih jarkih za svojimi strojinami in pehotnimi tonovi. Po bi boljševke na tla in sestrelili njihove napadajoče valove. Ko je neki narednik takoj po prenehanju sovražnega ognja skočil iz bunkerja, se je znašel pred 30 boljševiki, ki so hoteli porušiti jarek. Skupno z nekim grenadirjem je napadel sovražne z avtomatskimi pištolami in ročnimi granatami ter je očistil vdor.

Berlin, 9. febr. DNB. Da bi podprli svoje operacije med Ilmenskim jezerom in Finskim zalivom, so sovjetske čete še vedno brezuspješno nadaljevale na področju Nevelja že leto dni trajajoče poizkuse prodora. V srednjem odseku je zbog močnih snežnih metežev migromede popustila bitka za Vitebsk ter so bili zgolj krajevni boji. Boljševiški poizkusi prodora južno od Berezine so se končali z novim nemškim obrambnim uspehom. V južnem odseku so še vedno navzile močnemu blatu hudi boji. Po izpolnitvi svojih nalog je posadka predmostja Nikopolja v večernih urah 8. februarja po razrušenju zadnjih naprav izpraznila gorče ruševine mesta in zavzela zapadno notojanko. Načrtom izpraznjenja je razvidna iz dejstva, da so nemške divizije vse orožje, vse težke vojaške naprave in vse ranjence utegnile vzeti s seboj, medtem ko so zadrževale prodirajoče boljševike. Na področju pri Krivem Rogu in zapadno od Čerkasov je prišlo do ogorčenih, krajevno omejenih bojev, dočim s krinskimi bojišči ne javljajo o kakih omejenih vrednih dogodkih. Močne padavine, dež in sneg ter nizki oblaki so ovirali delo letalstva.

Brezuspješni sovjetski napadi pri Kerču

Berlin, 10. febr. DNB. Potem ko so nemške čete na bojišču pri Kerču odbile 5. februarja močnejši sovražni napad, so boljševiki v noči na 8. februarja podvzeli v odseku severno od Kerča nov sunek v moči enega od dveh bataljonov. Proti višinskim postojankam naperjen napad je zašel v bliskovito odgovorjajoči nemški obrambni ogenj in se je zrušil že pred nemškimi židnimi ovirami. V istem času izvršena močna podjeda boljševiških udarnih čet proti neki nadaljni višini in proti odseku na severni obali so bila enako brezuspješna, čeprav so sovražne topničarke obstreljevale le nemške postojanke z Azovskega morja. Nemško protiletalsko topništvo je prisililo sovražne ladje, da so odpuile. Lastne nemške »k«-je udarnih čet so pri mestu Kerču privedle do krajevnih zbojšanj postojank.

Na severnih prhodih na Krim so bili je manjši spopadi. Pri Perekopu so nemške udarne čete vdrle v izpostavljene sovražne jarko ter vrgle tamkaj utrjene sovjetske čete nazaj, dočim je nemško topništvo obstreljevalo sovražne baterije in oskrbovalna poča z uspešnim močnim oganjem.

Boji v južni Italiji

Berlin, 9. febr. DNB. V ponedeljek so bili na predmostju Nettuna ter na vsej južniitalijanski fronti le malenkostna voja. Ako je nemških napadnih čet so dovedle na predmostju do krajevnih zbojšanj postojank. Potem ko je bil v nedeljo zvečer s strnjenim ognjem razbit slabotnejši sovražniški napad, je v ponedeljek sovražnik ponovno napadel v moči bataljona. Tudi ta s podporo oklopnikov izvedeni napad so nemški grenadirji odbili. Pri tem so uničili 3 oklopnike. Nato so ustavili Anglo-Američani svoje napade na predmostju.

Nemško daljnostrelno topništvo je učinkovito obstreljevalo sovražniškova zbirališča ladij in iztovarjanja pri Nettunu ter zažgalo eno ladjo, neko drugo pa hudo poškodovalo. Na vsem južniitalijanskem bojišču so se boji omeili na izvidne in napadalne akcije, ponekod pa je sovražnik sprožil živahn topniški nadlegovalni ogenj. V torek so nemški oklepni grenadirji v ranih urah vrgli na bojišču pri Cassinu sovražnika z nekaterih postojank.

padnim obrobim predelom mesta. Sovražnik uporablja zelo mnogo materijala. Kljub temu so bili vedno znova ponovljeni sunki ameriške pehote in spremeljanih tankov odbiti ali pa z nemškimi protisunkovnimi vrženji nazaj. Do večeraj opoldne je obležalo pred nemškimi črtami 9 ameriških oklopnikov. Izgube Američanov so velike. Pri Calru je nemški bočni protisunek popolnoma uničil ameriško četo in privedel ujetnike. Težki »se« nadaljujejo. V bližnjem odseku vzhodno od Terelle so izvršili francoski najemniški kontingenti nekaj napadov v moči čet, ki pa so bili prisljeni k tlom že ob vzhodju nemških višinskih postojank. V najnovnejših bojih je bila težko zdelana maroška 2. pehotna divizija nadomeščena z alžirsko 3. pehotno divizijo.

Na predmostju pri Nettunu sta bila dva blizu Cisterne napadajoča ameriška bataljona ustavljena v prednjih nemških minskih zaporah in s strnjenim obrambnim ognjem odbita. Pri Apriliji so vdrli nemški udarni oddelki skoraj tik severno in južno od kraja samega ter so zadali težke izgube britanskim silam, ki so bile odrezane v svojih poljskih postojankah. Nekaj eto Britancev je bilo ujetih. S tem je angleška 1. pehotna divizija, ki je sestavljena samo iz britanskih gardnih čet, utrpela nadaljnje močne izgube. Zato ji je bil za izpolnitve priključen en polk 56. angleške pehote divizije, čigar ujetniki so bili tudi privedeni. Včeraj z juga pripeljala britanska in ameriška ojačenja zaradi močnega zapornega ognja težkih nemških

Slovenska pesem

Vsak narod ima svojo dušo in svoje čustvo, vsak narod ima svojo pesem, svojo osnovno melodijo in svoj značaj, samo njemu lastni ritem. To je ona biaga in melodijska govornica, v kateri govori naš človek v svoji žalosti in v svojem veselju, svoji ljubezni in brepenenju. In če govorimo o naši pesmi, govorimo o sebi in o tebi, govorimo o nas vseh, saj je pesem nekak zunanji obraz naših misli in naših najglobljih čustev, melodično utripanje naše krvi, ki je sedaj vsa zagrenjena in otožna, sedaj spet vsa živa, segava in vedra. V njej se vzdramlja v slike in oblike vsa naša širna domovina, gozdovje in polja, travniki in senožeti, vasi z belimi cerkvami in griči in doli in holmi in klanec, vse vode in studenci, žita in grmičevje — vse, prav vse se živa v eno samo izpoved duše in srca o zemlji, ki nas je dala, da smo in bomo peli o njej v naši slovenski pesmi.

Naša slovenska mati je pela ob zibki in nas uspavala z njo, ob njej smo presranjali naše detinstvo, pomladni čas bosih nog in vedrih, nepovrnjivih spominov, čistih, jasnih in bogatih ko naša zemlja v jeseni. In s pesmijo smo rasli preko šolskih klopi in mladih gri svezega petja do ljubezni, do onega svetlega čustva, v katerem se pesem razvije do vseh globlin in vseh odtenkov svojih melodičnih barv.

Ena sama naša beseda, ki jo je iskreno in odprto srce povedalo — in izšla se je v pesem in melodijo. Pa je fant stal na vasi in so sevale zvezde in je rekel dekletu dober večer in besede so pesem postale. In so fantje vaspovali in so snubili, so odhajali, ko je luna sijala, odpirali kamrice, ko so mamec dremale, se poslavljali od ljubice in domačih hiš, od polj, ki so jim dali krija svoj znoj in ne vedo, kdo jih bo ljubil, ko njih ne bo več z njimi. In je dekle umrlo, pa so si fantje proti vasi in le eden je bil otožen in ni pel in gajal, kjer so nas mati zibali, in žlahtne rožice, ki jih je slanca pomorila, in spet fantje, ki gredo preko ravnega polja po beli cesti, vsi mladi, cel regiment, in puščice imajo in vriskajo — vse, vse se prepleta in združuje. Mi vsi, jaz in ti, se živimo in spajamo v tem velikem čustvu, v tem čudovitem pojmem življenja našega rodu od pomladi do jeseni in prvega mraza, od rojstva do smrti v eni sami dolgi in neprestani izpovedi, ki se ji pravi naša domača slovenska pesem.

Nihče, kdor je naše krvi, ne bi mogel zatajiti te pesmi, če si ne bi preje izrgal duše in srca.

In to naše najlepše in najdragocenejše v ritmu in melodiji, to posodo našega najdražjega in najbolj plemenitega je ugrabil komunist in je potvoril dušo pesmi, ji dal

svojo pesed, da so peli naši zaslepljeni v domačem napetu komunistične besede, ki so jih zastupljale. V naših vasesh in naših poljanah je naša prava in topla slovenska pesem zamirala... kakor bi s pogorelimi krovci zgorele tudi žive besede naših viž, ki so jih še večeraj prepevali naši veseli ljudje. Preko oskrnutih senožeti si čul zadrženo popevanje o delavcih in kmetih in o pijavkah in o rdečih slavolikih, o svetu, ki ga ne bodo dali ne kralji ne Bog, ampak rdeči komisarji. V naših gozdovih in po naših vasesh se je čula internacionala, ki so jo peli ljudje, ki so šli preko naše pesmi in naših čustev in so za veliko znamenje in ironijo dvajsetega stoletja prepevali »savanti popole« in oznanjevali pri tem tobi in meni svobodo. Kaj so nam dali ti ljudje, ki so si to himno izbrali za svoje poslanstvo, ve vsakdo izmed nas. In čim dalje proč bo njihova govornica in njihova pesem, tem srečnejši bo naš rod. Spomin na ta čas bo na vsakem izmed nas pustil pečat tragičnega, odvratnega doživljanja.

Vendar, to uro doživljamo vsi uro nekoga mirnega zadoščanja. Vedno bolj se namreč zavedamo, da naša pesem ni umrla, da živi še dalje v vseh nas, da je postala močnejša in udarnejša v naših vrstah, da je postala bojovita in nam bo jutri dajala moči za obračun z onimi, ki so jo zlorajali in potvorili.

Prepričan sem, da bodo naši fantje še vaspovali, kakor so vaspovali za onega srečnega časa. Da bodo še rdeli nageljni in se zelenili rožmarin po naših belih kranjskih domovih. Da bodo peli naši fantje slovensko pesem in jim bodo naša dekleta s slovensko pesmijo odgovarjala. Naša pesem, kakor naš narod, sta v tem času doživela uro preizkušnje in svojega prečiščenja. Vse, kar je bilo trhalo, guilo in nezavedno, je odpadlo, ostali bodo le zdravi in resnični naši. V trpljenju in premagovanju se bo nekoga dne na novo in v svežih močeh prebudila naša pesem in bo šla na cveto nedeljo od ust do ust kot božji blagoslov. Ti in jaz bova med njimi, bogatejša za veliko spoznanje, da je ljubezen do grude, besede in pesmi materine največja zapoved našega življenja. Ta zapoved je iz naroda, nosimo jo v krvi in izdajati narod in kri je zločin, ki se ti tisočkrat maščuje. Marsikdo se je zanj pokoril do vročih solza in če je ozdravel, ni hvalil Boga v tej pesmi, o kateri sem govoril, slovenski pesmi, ki je studenec našega najlepšega, darovnega po naravi. Bodimo iskreni in čisto naši, ljubimo to pesem, sestro našega veselja in naših bolečin, v njej smo svobodni in prosti, v njej smo pravi in nepovrtni in to je smisel narodovega, trojega in mojega življenja.

Stanko Sedlak

Življenje tržaškega komuniste Marege

Kakor smo že poročali, so nemške čete pri eni svojih očiščevalnih akcij ujele tudi znanega tržaškega komunističnega voditelja Marego. Po »Deutsche Adria-Zeitung« posnemamo kratek prikaz njegovega življenja in delovanja, ki sta tako značilni za komunistične izkoreninjenice pri vseh narodih.

»Tik pred božičem 1943 se je Marega do smrti utrujen zatekel v neko vas med Gorico in Ljubljano, da bi si po neprestanih dnevnih pobudah, nočeh brez spanja in po brezkonnem begu iz enega skrivališča v drugo privoščil vsaj nekoliko ur življajočega spanja. Mož pa ni imel sreče. Res je zaspal kar ubit, ko si je stegnil utrujene ude po postelji, toda res je tudi, da so ga že po polurnem počitku pograbile trde pesti nemških vojakov in ga postavile v kruto realnost iz sladke omame blagodejnega spanja.

Marega je stal pred vojak; v samem spodnjem perilu in ti so gledali drobčkanega pritlikavca z neprikritim obžalovanjem pa tudi z začudenjem, da je ta jadni kupček nesreče on, zloglasni vodja tržaških komunistov, za katerim so vedno sledile policije raznih držav.

Možak je sprva kazal izredno zdržljivost, počasi pa se je le otajal, se otresel nezaupnosti ter orisal svoje življenje. Kot deček si je želel postati kapitan velike ladje in pluti z njo po širokem morju. Pa so mu to lepo misel izbil iz glave starejši, rekot, da na svetu vlada kapitalistična krivica in v tem redno delavsko dete ne sme gojiti tako visokoletečih sanj. Deček Marega je postal pristaš levičarstva ter si je zaradi svoje nadarjenosti kmalu priboril ugledno mesto v vrstah socialistov. Zajadral je nato v komuniste in ko je bila v Italiji ta stranka prepovedana, je deloval peh na skrivnem dalje. Že leta 1927, mu je to delo prineslo 11 mesecev ječe, ki jo je prešel v Trstu. Ko je prišel iz zapor, je bil brez posla in se je zopet predal političnemu rovarstvu.

Polagoma pa so mu postala tla v Italiji le prevrta, zato je izginil v inozemstvo. Preko Jugoslavije, Dunaja, Češkoslovaške in Nemčije je vodil pot v Francijo, zaleteni cilji vseh političnih beguncev. Dva meseca je delal v St. Denisu kot mehanik — tega dela se je bil

izučil v ladjedelnici v Tržicu — nato pa je spet romal za dva meseca v ječo kot komunistični rovar. Po prestani kazni je bil izgnan iz Francije. Odsel je v Belgijo, pa se je kmalu skrivaj vrnil v Francijo, kjer se je na milost in nemilost predal francoskemu komunizmu. Odeč bi bilo navajati vse postaje njegovega beganja; dovolj je, če omenimo, da so ga zavolju njegove agitacijske sposobnosti poslali v Leninovo šolo v Moskvo, od koder je po dobrem letu odšel zopet na »posele« v domovino. Tudi to pot ni dolgo deloval, zato pa je dobil kar enajst let konfinacije na nekem otoku pri Neaplju. Vse nade so se mu zrušile, ostala mu je edino nada na kak prevar. Dolgo ga ni hotelo biti. Lani pa je Italija kapitulirala in Moskva je takoj izpustila izpušteviti italijanskih komunistov iz zaporov in konfinacij. Marega je prišel v Neapelj, kjer so ga določili za »delo« v Rimu. Najprej pa je hotel še nekoliko pogledati domov, zato se je nekako pretolkel do Tržice. Bil pa je doma komaj tri dni, ko se je pojavila tam nemška vojska, kar je pomnilo, da bi moral po komaj doseženi svobodi zopet v zapor.

Marega jo je zato jadrno popihal v hribe, na »avamo«. Toda niti božiča ni več uškal na svobodi. Kakor rečeno: Dvignili so ga iz postelje, ki si je bil zaželel po tolikem begu in težavah. Pri zaslanju je obirno pripovedoval doživljanje svojega nemirnega življenja, ki je v resnici usmiljenja vredno. Na vprašanje, ali misli, da bi 37 milijonov nemških delavcev tako navdušeno in zvesto delali za Nemčijo, ako bi ne bil zadovoljen s svojim položajem, je odločno dejal: »Nikoli«.

Seveda ni verjetno, da bi zagrenjeni komunist Marega v nekaj dnevih postal drug človek, vendar bi imel priložnost, da se osebno prepriča o položaju. Zato ga bodo poslali v Nemčijo na delo.

Bolgarija zvesta zavezništvu z Nemčijo

Sofija 9. febr. Notranji minister Krstov je govoril v industrijskem mestu Gabrovo pred veliko množico delavcev in kmetov. V govoru je pozval Bolgare, naj verujejo v zmago. Bolgarija, tako je poudaril minister, ostaja zvesta svoji zavezniški politiki z Nemčijo. Država mora napeti vse sile, da pripomore k zmagi sil, ki se bore za pravičnost in h katerim se šteje tudi Bolgarija. Gorje onemu, ki bi hotel napasti Bolgarijo! Na koncu se je minister zahvalil bolgarskim kmetom in delavcem za njihovo zgledno izpolnjevanje dolžnosti.

Sofija, 10. febr. Ministrski svet obravnava sedaj zakonski osnutek o mobiliziranju vseh tovornih in osebnih avtomobilov. ki bodo dani na razpolago vojaštvu in ostalim javnim oblastem.

Zapriseda italijanske republikanske vojske

Rim, 10. febr. Kakor je napovedal Duce, so bile v sredo ob 95letnici ustanovitve rimske republike po patriotih risorgimentu in vseh garizbističnih mestih Italije slovesno zaprisežene čete nove republikanske vojske na zastavo republike. V mestu sedeža vlade je vodil prisojavo vojni minister Graziani, ki je tudi sam prisegel. Po izvršeni prisegi so dobili pripadniki nove italijanske vojske na svoje uniforme znak fašistične republike. Po rimskem radju je te prilike govoril armadni general Archibaldo Mizzi. Spomnil je na Mussolinijeve besede, da mora vsakdo, ki je prisegel novi republiki, podreti za seboj vse mostove, ter je naglasil veliki pomen tega dneva za zgodovino Italije, ki ima odsej svojo lastno oboroženo silo, ki bo stopila v borbo za obrambo domovine na strani svojega zaveznika.

Ustanovitev fašističnega elitnega zbora

Rim, 10. febr. Kakor je sporočil generalni tajnik republikanske fašistične stranke Pavolini, je ukazal Duce ustanoviti eliten fašistični zbor, ki bo nosil ime »Onore e Combattimento« (Čast in borba). Pristop je mogoč vsem fašistom v starosti od 18. do 25. leta, ki se zavežejo nadaljevali borbo ob strani Nemčije in drugih zaveznikov do zmagovitega konca, se zavežejo k absolutni zvestobi Mussoliniju in obljubijo, da so pripravljeni zavzeti svoje mesto vedno v prvi vojni črti ter v miru z vso vmeno sodelovati v političnem življenju Fascia in pri nacionalni obnovi fašistične republike.

Badoglijeve težkoče

Bern, 8. febr. »Baseler Nachrichten« poročajo o velikih težkočah Badoglijeve vlade. V Neaplju je baje prišlo do incidenta, ki je izzval močan odpor proti Badoglijevi vladi. Večje število italijanskih prostovoljcev, ki so bili organizirani pod poveljstvom generala Pavona, se je branilo, da bi prisegli kralju. Badoglio je nato razpustil prostovoljske bataljone. Ta sklop je imel za posledico odločen protest na barikadnem demokratskem kongresu ustanovljene protifašistične »Giunta Permanente«.

Duhovniki žrtve letalskih napadov

Milan, 8. febr. Uradna statistika duhovniške kongregacije objavlja, da je bilo do preteklega septembra zaradi anglo-ameriških terorističnih napadov na Italijo ubitih 1347 duhovnikov, menihov in nun. Samo v neapeljski nadškofiji je bilo 381 žrtve, med njimi škofa iz Reggio Calabria in Campobasso. Tudi nadškof v Palermu je bil težko ranjen.

Drugi naj krvave za Anglijo

Bukarešta, 9. febr. »Radore« javlja iz Lizbone: »V tukajšnjih krogih poročajo o izjavi Churchilla, ki jo je podal nedavno na zahtev med svojimi sodelavci, ko je poročal o svojih razgovorih v Teheranu. Churchill je spomnil svoje obiskovalce na znani pregovor, da se za vojno potrebujejo ljudje, gradivo in potrpljenje. Pri pogajanjih v Teheranu so ga vodile misli, da bi morala Sovjetska zveza dati na razpolago ljudi, Amerika material in Anglija potrpljivost. Po tem preizkušenem angleškem receptu namreč upa, da bo tudi to vojno privedel do srečnega konca.

Nov dokaz, tokrat iz ust Churchilla samega, da hoče Anglija pustiti druge krvaveči za njo.

Svarilo Britancem pred pretiranim optimizmom

Zeneva, 10. febr. Namestnik poveljnika imperijalnega generalnega štaba generalni poročnik H. J. Nye je v sredo, kakor je razvidno iz Reuterjevega poročila, v svojem govoru svaril pred pretiranim optimizmom. »Mnogi mislijo,« je dejal general, »da je vojna že skoraj dobljena, ne morem pa si predstavljati večje pogrške kakor te, ako kdo gradi svoja dejanja na takih domnevah. Edino utemeljeno je vsaj, kar se tiče armade, mnenje, da imamo pred seboj še srdito in krvavo vojno, ker se borimo z odločnim in udarnim sovražnikom.«

Kanadski odstranjevalec min potopljen

Zeneva, 9. febr. »Times« javljajo, da je kanadsko mornariško ministrstvo priznalo izgubo kanadskega odstranjevalca min »Cheladuet«, ki je trčil na reki Sv. Lovrenca v neko drugo ladjo in se kmalu nato potopil.

Obvestila Slovenskega Rdečega križa

Zahvala: Slovenskemu Rdečemu križu so darovali: Ga. Pavla Arko v podastitev spomnisa pok. ge. Elize Matko, znesek 150 kr., gr. Drame Jurečič in Krašovic namesto rož na grob pok. g. Zajca Ivana 150 kr., g. Jeraj Anton, beton. moster, Trata štev. 5 200 kr. za povratnike, uslužbenec tiskarice I. Avšič namesto cvetja na grob pok. g. Šimonovala Alojzija 150 kr., g. Hieng Janez namesto vence na grob pok. g. Rajka Mlejnika 100 kr., v isti nameni g. Hieng Ernest 200 kr. in rodbina g. inž. Prelovška 200 kr. Prišrna hvala!

Zaplomba imovine upornikov

Službeni list Šefa Pokrajinske uprave v Ljubljani od 9. februarja l. 1944 objavlja odločbo o seplemih vse premešne in nepremične imovine upornikov Kramarja Antona, delavca in Kramar Ivane, zasebnice, stanujočih v Ljubljani, Pokopališka »lica št. 46, ter imovine njunih rodbinskih članov.

Gospodarstvo

Delovanje Pokrajinske zveze delodajalcev

Izvršni odbor Pokrajinske zveze delodajalcev je imel prejšnji teden svojo sejo, na kateri so obravnavali razna organizacijska in splošna gospodarska vprašanja. Na prvem mestu je bilo poročilo o akciji za Zimsko pomoč. Doslej so nabrali večanjena združenja okrog 5 in pol milijona lir. Prispevki so bili naslednji: Združenje denarnih in zavarovalnih zavodov 919.220 lir, Združenje industrijev in obrtnikov 1.810.000 lir, Združenje trgovcev 2.106.000 lir, Odslek za obrtništvo 62.000 lir, Združenje kmetovalcev 86.000 lir. Ni še podatkov od sindikata hišnih posestnikov. Tudi niso upoštevani prispevki v blagu. Akcija je bila zaključena pri Združenju denarnih in zavarovalnih zavodov, pri ostalih združenjih pa se še nadaljuje.

Odbor je nadalje razpravljal o reorganizaciji zavarovanja za družinske doklade. Pokojninski zavod je predlagal, naj bi za nameščence upravljal družinsko zavarovanje, Pokojninski zavod, za delavce pa Zavod za socialno zavarovanje. Zveza delodajalcev je mnenja, da taka reorganizacija danes ni umestna, zato predlaga, naj se presežki uporabi za zboljšanje družinskih dokladov delavcev, da bi se tako družinski doklade delavcev izenačilo z družinskimi dokladi nameščencev. Zveza je tudi mnenja, naj se uprava blagajne za družinske doklade loči od uprave Zavoda za socialno zavarovanje.

Nadalje je bilo podano poročilo o predlogu Zveze delodajalcev za dva okvirna medna sporazuma (za nameščence in za delavce), ki naj omogočita izvajanje navedbe vrhovnega komisarja o začasnem ureditvi mezd in plač v zasebnem gospodarstvu. Vključena združenja bodo predlog proučila, nakar bo Zveza delodajalcev stila svoje pripombe in predloge Delavski zvezi.

Glede sindikalnega organizacijskega sistema v pokrajini je izvršni odbor vzel na znanje sporočilo šefa pokrajinske uprave, da znenkrat ni mogoče ugoditi posameznim željam glede reorganizacije, ker se bo moralo vprašanje sindikatov sploh načelno rešiti.

Pitanje svinj z odpadki v Nemčiji

Ze zgodaj je prehrančna organizacija narodne socialistične socialne pomoči posvetila v Nemčiji pozornost izkoriščanju kuhinjskih odpadkov. V spoznanju, da je v kuhinjskih odpadkih mnogo hranljivih vrednot, ki se ne smejo prepustiti uničenju, so pričeli zbirati te odpadke za pitanje svinj. Akcija, ki jo je organizacija pričela v vsej Nemčiji, si je postavila načelo, da ne sme obremenjevati nemškega trga s krmili, zato morajo pitališča uporabljati pretežno le odpadke. Že leta 1942, so v teh pitaliških spitalih z odpadki veliko število svinj in so pitališča dala za prehrano prebivalstva 25 milijonov kilogramov mesa in masti. Nadaljnji napredek je bil zabeležen v lanskem letu, ko je bilo v obratu 4000 takih pitališč, kjer so spitali 190.000 svinj z minimalno glavno težo 135 kg.

Podrobni podatki za štatersko povedo, da je bilo na štaterskem lani v obratu 10 takih pitališč s 395 svinjami. Ta pitališča so v prvih desetih mesecih lanskega leta prejela 2 in pol milijona kilogramov kuhinjskih odpadkov in so oddala trga za prehrano prebivalstva 40.000 kg mesa in masti. V teku lanskega leta se je na štaterskem ta akcija še znatno razširila. Tako je sedaj na štaterskem 12 pitališč s 1500 živalmi. Samo z odpadki v Grazu oskrbujejo štiri pitališča, kjer pitajo skupaj 1000 živali. Akcija je mogla uspeti le s sodelovanjem hišnih gospodinj, ki dnevno zbirajo odpadke v posebnih posodah, od koder se odvažajo s sodelovanjem občine, ki daje na razpolago vozila. Poleg odpadkov dobe živali dnevno le še po 60 kg rezancev sladkorne pese in 10 kg beljakovinskega koncentrata.

GOSPODARSKE VESTI

Iz trgovinskega registra. Pri trvdki »Ateba«, kemični proizvodi, družbi z o. z. v Ljubljani, je vpisana sprememba družbene pogodbe glede obratnih predmetov, kamor sedaj spada tudi izdelovanje ovojne materiala za kemične in zlasti kozmetične proizvode. — Pri Združenjih opekarnah d. d. je bil zaradi smrti izbrisani družbin ravnatelj Branko Kostić, vpisan pa je bil novi ravnatelj s prokuro inž. Janoz Kersnik.

Gospodarski uspehi nemške narodne skupine na Hrvaškem. Nemška narodnostna skupina na Hrvaškem je v teku lanskega leta izvršila vzorno delo. Čeprav so vsi za vojaško službo sposobni moški pripadniki nemške narodnostne skupine šli že v letih 1941 in 1942 pod orožje, je nemška narodnostna skupina v polnem obsegu izvršila svoje produkcijske naloge. To velja zlasti v pogledu proizvodnje živil. Za boljše izkoriščanje živalske krme je bilo do konca leta 1943 zgrajenih 300 silosov za krmo. Za zboljšanje ovčje pasme so uvozili iz Nemčije 100 plemenskih ovnov pasme »Merino«, ki so bili razdeljeni na posamezne nemške občine. S pomočjo hrvaških oblastev so v teh občinah osušili 2500 ha in vrhu tega z nasipi meliorirali 800 ha. V šestih nemških podeželskih občinah je bila izvršena komasacija. Tudi na drugih področjih so bili doseženi lepi uspehi. V Zemunu so otvorili prvo nemško trgovsko šolo. Močno se je razvilo tudi združništvo in je sedaj v Glavni zvezi nemških zadrug vključeno 321 zadrug. Poseben napredek so zabeležile kreditne zadruge. Prvi teden varčevanja, ki je bil uveden v začetku leta 1943, je prinesel 50 milijonov kun novih hranljivih vlog in 7000 novih osnovnih vlog. Drugi teden varčevanja v oktobru pa je prinesel 24 milijonov kun novih vlog, poleg 5,6 milijona kun novih vlog v mladinskih strednjih. Pripadniki nemške narodnostne skupine na Hrvaškem imajo danes 16 kinematografov v 13 mestih na Hrvaškem. Nemci na Hrvaškem so smatrali vedno za svojo dolžnost, sodelovati z državnimi ustanovami in podpirati ter utrjevati neodvisnost države Hrvat-ske.

Hranilne vloge v Nemčiji so se lani dvignile za 17 milijard. Vodja nemške gospodarske skupine hranilnic dr. Heintze je te dni dal pregled o razvoju hranilnic v letu 1943. V teku lanskega leta so se hranilne vloge pri nemških hranilnicah povečale za 14,3 milijarde mark, kontorentne vloge pa za 2,6 milijarde mark, tako da znaša skupni prirastek 16,9 milijarde mark.

Ob letalskem alarmu v zaklonišča!

Zdi se, da izvesni del občinstva kaj lahkomisno pojmuje navodila, izdana za primer letalskih alarmov. Nekateri smatrajo alarme za nepotrebno sekaturu, drugi pa za zabavno prekinitev običajnih dnevnih poslov. Zato ponovno in nujno poudarjamo, da so alarmi zelo važna in resna zadeva. Ako so bili dosej le previdnostni ukrep, ki je na vsako srečo ostal brez posledic, ni s tem nikakor rečeno, da bo vse tudi v bodoče poteklo brez neprijetnih razočaranj in brez hudih posledic. V interesu najširše javnosti je, da se letalski alarm smatra kot važen ukrep za primer resnega napada in da naj vsakdo gleda, da se sam spravi na varno in da tudi njegova okolica zvesto izvršuje navodila protiletalske zaštite.

Zadnje črse alarmi snovi pogosti in ta okoliščina je dala nove snovi neutemeljeni govorici, da se posledaj namenoma ne bo več dal alarmni znak, da bi se s tem ne prekinjalo in oviralo delo v tovarnah. To nespametno tolmačenje se čuje od vseh strani in nedvomno so mnogi prepričani, da je v skladu z resnico. Vendar pa je taka govorica popolnoma neutemeljena, kajti protiletalska zaštita daje in bo vedno dajala opozorilne znake, ako se bo pojavila kakršna koli možnost letalskega napada na naše mesto.

Opazja se, da se trezni in pametni ljudje pri vsakem alarmu zatekajo v zaklonišča, češ, da je gotovo boljše stokrat brez potrebe biti v zavetju, kakor da človeka enkrat zaloti letalski napad izven zaklonišča. To je naziranje pametnih ljudi in bi bilo priporočiti, da si ga osvoji prav vse prebivalstvo našega mesta. Lahkomiselnost, s katero nekateri gledajo na ukrepe protiletalske zaštite, se nekoga usodnega dne lahko strahovito maščuje nad njimi samimi. Ponavljamo prevažno navodilo: Ob alarmu vsi v zaklonišča!

(prejšnje leto 15,2). S tem prirastkom so skupne vloge v nemških hranilnicah dosegle vsoto 77 milijard mark.

Gibanje cen v Nemčiji. Iz uradnega indeksa cen v Nemčiji je razvidno, da se je življenje v Nemčiji v teku lanskega leta le nebitveno podražilo. Indeks življenjskih stroškov je bil ob koncu leta za 2% višji kakor ob koncu prejšnjega leta, v primeru z zadnjim letom pred vojno pa znaša povširanje 10,3%.

Uvoz poštnih paketov v Hrvaško. Hrvaško trgovinsko ministrstvo je odredilo, da se smejo poštni paketi do vrednosti 1.500 mark (30.000 kun) uvoziti iz Nemčije in Protektorata brez uvoznega dovoljenja tudi tedaj, če vsebujejo blago, za čigar izvoz je sicer potrebno uvozno dovoljenje. Ta odredba pomeni važno olajšavo, kajti doslej je bil dovoljen svobodni uvoz le pri paketih s kosmato težo 2 kg in z vrednostjo največ 150 mark.

Mažarska bo pričela izdelovati pisalne stroje. V Budimpešti je bila te dni ustanovljena delniška družba za proizvodnjo pisalnih in stivalnih strojev. V Mažarski doslej niso izdelovali pisalnih strojev. Zaradi vojne pa je postala nabava pisalnih strojev v inozemstvu sila težavna in vlada povsod veliko povpraševanje po takih strojih. Isto velja za šivalne stroje. Računati je, da bo nova tvrdica, čim bo pričela izdelovati stroje, vsaj v prvi dobi brez konkurence na mažarskem trgu.

Racioniranje na Švedskem. Pod naslovom »Življenje na Švedskem« prinaša Neues Wiener Tagblatt članek, ki opisuje sedanje stanje racioniranja na Švedskem. Tudi švedski narod se mora danes zadovoljevati z racioniranimi obroki živil. Tudi nakup običajnih predmetov je omejen. Čeprav so obroki na Švedskem večji, kakor v vojskujočih se državah, je treba vendar upoštevati, da je imela Švedska pred vojno vredno visok življenjski standard. Prebivalstvo je bilo glede na klimatske razmere vajeno večjih obrokov živil, kakor v toplejših deželah. Če znaša obrok maščob na mesec 1 kg, je ta za švedske razmere zelo malo. Hudo občutijo švedski pomanjkanje sira, ki ga dobe samo 20 kg na mesec, medtem ko so pred vojno potrebovali štirikrat več. Prebivalstvo se je pred vojno hranilo predvsem s sirom, mesom in kruhom. Mesa dobivajo švedski sedaj 400 gr na teden, obrok kruha pa znaša 1700 gramov na teden (243 gramov na dan), pri čemer se na krušno karto prodajajo tudi testenine. Obrok sladkorja je razmeroma znaten in znaša na mesec 1,6 kg, riž pa se le včasih dodeli v manjših količinah. Nakup mleka je sicer prost, vendar sme po predpisih mleko vsebovati le 3% maščobe. Marsikateri predmeti so na razpolago le v omejenih količinah. Obrok kave in čaja so zelo majhni in so znašali povprečno v zadnjih sedmih mesecih po 100 gr kave in 70 gr čaja na mesec. Tudi običajni predmeti so racionirani, le nakup svilne in umetne svilne je prost. Vse ostalo pa se lahko kupi le na običajno izkaznico, ki nudi samo skromne nakupe. Nakup čevljev je strogo racioniran. Črna borza se je v zadnji zimi razvila le v Stockholmu in Göteborgu, za široke sloje prebivalstva pa nima večjega pomena. V splošnem pa se je življenje zelo podražilo.

Obvestila »Prevoja«

Prodaja mesa na odrezek »12-F«

Potrošniki bodo dobili v soboto 12. t. m. pri svojih mesarjih 15 kg govejega mesa proti odvzemu odrezka »12-F« februar-ske živilske nakaznice, izdane od mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani. Mesarji morajo biti zaradi dolžitve mesa v petek 11. t. m. točno ob 9. uri na mestni klavnic.

Razdeljevanje jabolk

Od 11. do 15. t. m. se bodo delila jabolka za osebe nad 60 let starosti in sicer po 2 kg na odrezek Do. št. 3 ter za mladino do 18 let starosti po 1 kg na odrezek »Ba« dodatne živilske nakaznice Do. Ma. Mb. Mc za mesec februar. Vrstni red: dne 11. črke A—E, 12. F—K, 14. L—R, 15. S—Z in zamudniki. Jabolka bodo razdeljevala naslednje tvrdice: »Ekonome« (Kolodvorska), »Smrkolj« (Vošnjakova), »Nicklsbacher« (Pržakova), »Kmetijska družba« (Novi trg), »Gospodarska zveza« (Majstrova) ter vse nabavljane zadruge in komunalna društva. Zavodi, ki imajo v oskrbi osebe nad 60 leta starosti in mladino do 18 let, naj dvignejo posebne nakaznice na Prevoja, Novi trg 4/III, soba št. 15.

Srbijo so pognale v vojno mednarodne spletke

Beograd, 9. febr. Na neki tiskovni prirreditvi je podal srbski prosvetni minister Velibor Jonić izjavo, v kateri je ugotovil, da je bil srbski narod z intrigami raznih mednarodnih krogov pognan v vojno proti Nemčiji, čeprav sam te vojne ni hotel. Zlom Jugoslavije pa so medtem izkoristili boljsovidci z namenom, da dvignejo v Srbiji vrstajo in jo potem razširijo na ves Balkan. Srbski narod vodi tudi danes na svojem celokupnem življenjskem prostoru odločno borbo proti komunizmu in se zaveda, da danes ne gre samo za njegove kulturne dobrine, temveč vse njegov obstoj. S svojo borbo je stopil na stran onih evropskih narodov, ki se z Nemčijo na čelu bore proti rdeči nevarnosti.

Uspešni boji proti tolпам v zapadni Hrvatski

Berlin, 8. febr. Čiščenje zapadnohrvaškega področja komunističnih tolpa z neprestanimi napadalnimi in zasledovalnimi boji dobro napreduje. Samo pri treh različnih akcijah so izgubili komunisti 246 padlih in še večje število ranjenecv.

Te dneve so zadale nemške čete močan udarec dobro izgrajenemu in utrjenemu oporišču tolpa, čigar vsa posadka je bila uničena. Komunisti so izgubili 156 padlih, dovedeni pa so bili številni ujetniki. Obsežna skladišča orožja in zalog so bila uničena. Na nekem mestu je bilo zaplenjenih 500 min, 18

Kronika

Prijateljstvo v trdih časih

Nič ne zbljuje ljudi tako, kakor težki, trdi časi, — pravi »Kärntner Zeitung« v kratem članku, ki zasluži polno upoštevanje tudi pri nas. Mnogi izmed nas, prvi člankar, bodo presenečeni spoznali, če količjak razmislijo o tem, koliko novih prijateljev so že pridobili v zadnjih letih vojne, s kolikermi ljudmi so danes notranje povezani ter jim pomagajo zmagovalni skrbi in bremenam, in kolikermi ljudje njim samim stoje ob strani. Po veliki večini so to ljudje, ki jih prej kar nismo poznali ali mimo katerih smo, v kolikor so bili naši znanci, šli s hladnim pozdravom. V vseh večjih stanovskih hišah, kjer je mnogo strank, je bilo tako. Pogostokrat ta ali oni sploh ni vedel, koliko radosti ali trpljenja preživlja družina komaj za eno nadstropje pod njim.

To je zdaj vse drugače, ugotavlja Celovčan. Zdal živimo mnogo bolj v skupnosti in drug za drugega. Čutimo se odgovorne za tisto, kar se godi poleg nas, v naši najbližji sosesčini. Radostni in hvaležni doživljamo, da nam sosedje iz hiše radi pomagajo v težkih prilikah. In ta znamenja človeške dobrote in prijateljske povezanosti preko vseh formalnosti napravljajo življenje vedno iznova življenja vredno.

Lepe so te besede celovskega člankarja in, kakor smo rekli, vredne tudi pri nas upoštevanja. Ali je tudi pri nas povsod tako? Ne, povsod še ne! Toda temu je lahko od pomoči. Nikar po hišah in stanovih zavist, opravičivosti, škodoželjnosti, temveč prijateljske vzajemnosti in medsebojne pomoči naj zavladajo tam, kjer jih doslej še ne poznajo. Potem bomo tudi ljubljanski složno potrdili besedo, s katero je celovski člankar zaključil svojo dragoceno ugotovitev.

* Matura vojnih poškodovancev. S koncem januarja so se pričeli v Nemčiji posebni učni tečaj za vojne poškodovance, da se pripravijo na zrelostni izpit. Tečaj traja šest mesecev. Po potrebi prejmejo pomoč za vzdrževanje in učila.

* Sto tisoč mož italijanske garde. Dne 9. februarja je bila zaprisežena nova italijanska oborožena sila, kateri pripada zdaj tudi republikanska narodna garda. Slednja obsega novo italijansko policijo ter šteje trenutno sto tisoč mož.

* Obnavljanje Odeše. Ko so boljševiki zapustili Odešo, je bilo mesto na mnogih krajih tako razčlenjeno, da je bilo treba izvesti vsaj najnujnejša popravila. Sedaj je to delo opravljeno, rumunjska mestna uprava pa je v zadnjem času še pospešila restavracijska dela, zlasti pri stanovskih hišah. V zadnjih treh mesecih so cestni oddelki v Odeši očistili 41 ulic.

* Sonce na delu. Za norveško ljudstvo je bila pred nedavnim časom osnovana nova organizacija s naslovom »Sonce na delu«. V okviru te organizacije se bodo vršile razne zabave, izleti, sportne in imenitne prireditve. Doslej se je takšnih prireditev nove organizacije udeležilo že 40.000 norveških delavcev.

* Litovski vzgojitelji na Salzburškem. Prestolnico Salzburškega Solnograda je te dni obiskala skupina litovskih vzgojiteljev. Goste je sprejel tudi nadžupan mesta Giger, ki jih je opozoril na visoko kulturno poslanstvo tega kraja.

* Deset milijard škode zaradi terorističnih napadov na Italijo. Iz vatikanskih virov poročajo, da znaša škoda, povzročena po angloameriških terorističnih bombardiranjih na italijanske cerkve in samostane deset milijard lir.

* Nad tisoč duhovnikov pobitih v Italiji. Uredna statistika duhovniške delegacije v Milanu objavlja statistične podatke o številu žrtv, ki so jih zahtevali teroristični letalski napadi na italijansko ozemlje med pripadniki svečeniškega stanja. Do septembra meseca l. l. je bilo med duhovniki in nunami 1347 smrtnih žrtv. Samo na področju neapeljske nadškofije je bilo ubitih pri letalskih napadih 381 duhovnikov in nun, med njimi škofa in Reggjo Calabrijl in Campobassu, medtem ko je bil knezoškof v Palermu težko ranjen.

* Kruh iz krompirjeve moke v Švici. Upravne oblasti v Švici nameravajo v najbližnjem času predpisati novo obvezno krušno mešanico, ki predvideva večjo količino krompirjeve moke. Švica je od začeta sodane vojne podvojila pridelovanje žita na domačih tleh, kljub temu pa mora še polovico žita za svoje potrebe uvažati iz prekomorskih dežel.

Kultura

Trije francoski pisatelji

Med najnovejšimi zvezki »Slovenčev« knjižnice so izšli trije prevodi iz sodobnega francoskega slovstva. Nobeden izmed pisateljev ni novo ime v našem prevodnem slovstvu, vsako izmed tujih del pa prispeva kako značilno potezo k natančnejšemu orisu njegovega literarnega profila.

Član francoske akademije Henry Bordeaux je postal pri nas znan po prevodu enega svojih najboljših pripovednih spisov »Zametene stopinje« (La neige sur les pas), ki mu je v izvirniku spisal predgovor pisatelj slovenski učitelj in vzornik Paul Bourget. Dalje smo dobili nedavno planinsko roman »Srce in kri« in zdaj še povest »Raymond«. Bordeaux se uvršča med pisatelje regionaliste in je — kakor ga je označil Bourget — »sočen slikar krajev in stvari in tradicionalist«. Z druge strani je Bordeaux prevzel živa izročila francoskega psihološkega romana. Njegova poglavna nota je nemara v tem, da najraje opisuje rodbino — ne v njenem razkroju in v grobih naturalističnih značilnostih, ki se tolikrat pojavljajo v sodobnem meščanskem zakonu, marveč v idealistični, posebej je religiozni povzdigi rodbinskega življenja, v iskanju telesne in duševne harmonije, v zvestobi čistim нравnim načelom, skratka v tem, kar je v rodbinskem življenju vzlic vsem kritičnim trenutkom in stanjem pozitivno ter lahko podpira družbeno obnovo in tradicionalni red.

Sicer pa naše slovenski bralec v uvodu knjige »Raymond« (La robe de Laine) Anžičev prevod Henri de Régnierovega govora ob Bordeauxovem vstopu med štirideset nesmrtnikov in v njem zanimivo karakteristiko pisateljevega razvoja in dela. »Raymond« je majhen roman, ki ga odlikujejo vse značilnosti Bordeauxove pripovedne tehnike in njegovega sloga. Prav

* Portugalska se boji stabe letine. Že lansko jesen je bila letina na Portugalskem zelo slaba, letošnji letini pa grozi katastrofa zaradi nenavadne suše. Še nedavno so upali, da bo zimska doba prinesla dovolj potrebnih padavin, kar pa se ni zgodilo. Zaradi tega so zimske setve v celoti ogrožene. V provinci Alentejo, ki velja za žitnico Portugalske, niso imeli že več mesecev niti kapljice dežja. Žito je zaradi tega popolnoma porumeno in propada od dneva do dneva.

* Sneg v Libiji. Po več letih je letos v Libiji zopet zapadel sneg, in sicer je dosegel snežna plast višino 20 cm.

* V samostanu so se skrivali. V samostanskih prostorih sv. Pavla v Rimu je policija odkrila več skrivavcev, med drugimi tudi letalskega generala Montija in štiri druge oficirje, devet židov, dva policista in 48 mladih moških, ki so se hoteli odtegniti vojaški dolžnosti. Poleg njih so našli v samostanu 300 gumastih plaščev za avtomobilsko kolesa in 6000 litrov benzina.

* Prijeti teroristi. V teku neke očisti-valne akcije, ki jo je izvedla francoska milica na savojemskem ozemlju, je bilo prijetih 28 teroristov, katerim so zaplenili mnogo orožja in drugega materiala.

* Zasebni avtomobilski promet v Bolgariji ustavljen. Bolgarski ministrski svet je izdal odredbo, ki pravi, da se ukinja zasebni avtomobilski promet na celokupnem področju bolgarske države.

* Aretacija policijskega intendanta v Marseillen. V teku čistjenja, ki ga je podzela francoska vlada v krogu svojih upravnih uradnikov, je bil te dni aretiran policijski intendant mesta Marseilla Andreux. Aretiran je bil zaradi nerednosti, katere so mu dokazali v službenem poslovanju.

* Tri žrtve plazu. Na tirolsko-bavarskem obmejnem področju je plaz zasul tri žrtve, ki jih ni bilo mogoče rešiti. To so 19letna Marjana Pixis, 17letni Herman Reinhard in 17letni Herman Sumser iz Zirla. Dva druga planinarja iz Zirla, ki ju je plaz tudi potegnil s seboj, sta se sama rešila s spretnim gibanjem.

Iz Ljubljane

u— Novi grobovi. Na Vrhniki je preminil trgovec in gostilničar G. Ivan Caserman. Zapušča hčerko Mici, sina Janeza in drugo sorodstvo. Na zadnji poti ga bodo spremili v petek ob 14. na župnijsko pokopališče. — V Laškem je umrl v starosti 70 l. g. Ivan Šipek. Za njim žalujejo žena Josipina, rojena Perhacev, hčerka Cita, snovni žane, Evgen in Stanek ter drugo sorodstvo. Bolega rajnika so pokopali v Laškem 31. januarja. — Za deželo, ki jo je ljubil, je padel inž. Mirko Simčič. Pogreb je bil v tork v Trstu. — Pokojnim naj bo ohranjen lep spomin, užaloščenim svojcem pa izreka-mo naše iskreno sožalje!

u— Dirigent Drago Mario Sijaneč si je izbral za svoj prihodnji simfonični koncert, ki ga bo dirigiral v ponedeljek, dne 14. t. m., ob 18. uri v veliki unijski dvorani, iz zaldadnice Dvojakovih »Slovenskih plesov« deset mojstrovih del. Sijaneč je rasel med češkimi muzikanti in je glasbeno dete zlate Prage. Izšel je iz šole, ki jo plemenita živa tradicija Smetane in Dvojaka, Praga mu je udarila svoj pečat in je izvor ljubezni, s katero goji Sijaneč vsa leta svojega umetniškega delovanja slovensko glasbo. Po svojemu sporedu bo ponedeljkov koncert izredno lep in zanimiv simfonični večer, zato nanj še pravočasno opozarjamo. — Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

u— Pri slovesni zadušnici za pokojnim profesorjem Androm Kuljškem v soboto 12. t. m. ob osmih v mestni župni cerkvi v Trnovem bodo izvajali Rihovskega Requiem v d-molu za orgle in zbor (oktet) s sodelovanjem solistov: sopranistke Francke Sileve, tenorista Vinka Slanovca in basista Toneta Petrovčiča. Vodil in orgel bo trnovski regens chori Francé Marolt.

u— Obnožina je za mlade čebelarje (žurvice) to, kar za naše otroke kruh. Zaradi velike koristi so vrbove mačice v vseh kulturnih državah pod zaščito. Tudi pri nas je prepovedano trgiranje vršičkov in mačic vrbovja. Kdor želi na svojem vrtu zasaditi vrbov grmiček, kjer si bo lahko vsako pomlad narezal vejice in jih postavil v vazo na mizi kot prve znanilke pomladi, ta dobi brezplačno potaknjena ali sadiko pri Čebelarstvu društvo na Bleiweisovi (Tyršev) cesti 21.

u— Primorci! Edina za ljudske šole in elina od oblasti odobrena knjiga je »Bo-bič, Slovenska slovnica s pravopisom«, ki je izšla v knjigarni Kleinmayr & Bamberg, Miklošičeva cesta 16.

u— Podpornemu društvu za gluho-mo mladino je poklonilo uslužbenstvo Mestne hranilnice v Ljubljani velikodušen znesek 830 lir v počastitev spomina svojega blagopokojnega tovariša g. glavnega tajnika Franceta Majcna, ki je bil tudi našemu društvu zvest podpornik vsa leta od ustanovitve. Preminulemu dobrotniku naš hvalen spomin, blagim darovalcem pa naša iskrena zahvala!

u— Nesreča. Na cesti je padel in si zlo-mil levico 17letni posestnikov sin z Blok Jože Petrič. 59letna upokojena učiteljica Erna Schottova iz Ljubljane je doma v sobi padla in si zlomila desnico. Neznane je sumil 30letnega delavca Antona Podobnika z Vrhnike z nožem v prsi in ga občutno ranil. Z vreljo juho se je oparila po levi nogi 39letna zasebnica Ela Hladinova iz Ljubljane. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

Z Gorenjskega

Zborovanje gorenjskih trgovcev z živil. Gorenjski trgovci z živil so imeli pred kratkim v Kranju strokovno zborovanje, katerega je vodil okrožni vodja Orožen. Na sestanku je govoril Hans Löscher o nalogah trgovca v narodno socialistični Nemčiji. Poleg tega je obravnaval tudi vprašanje vzgoje trgovskega naročaja, vprašanje trgovske časti in stališče trgovine na področju nemške države. Zborovalci so se razšli v razmišljanju o nešteti pobudah, katere so prejel na tem sestanku.

Pregled celovških kleti. Oblast za protiletalsko zaščito v Celovcu je te dni obravnavala komisijo, čije naloge je pregledati vse kleti v Celovcu in določiti, katere se lahko preurede v zaklonišča. Ko bodo vse kleti pregledane in primerne odbrane za svoj namen, bodo začeli urejevati zaklonišča. Listi poudarjajo, da se mora ta akcija čim prej izvršiti, da bo v primeru letalskih napadov kolikor mogoče mnogo prebivalcev deželnih protiletalskih zaščit.

Konj je bronil kovača v glavo. V Sv. Tomažu na Korškem je hotel 66letni kovač Dominik Klauertov podkovati konja. Žival se je polotila toliko nestrpnost, da je nenadoma brenila z nogo kovača naravnost v obraz. Klauertov je oblika kri in so ga morali pripeljati v celovško bolnišnico.

S Štajerskega

Tožen pogreb. V Trbovljah so te dni pokopali rudarja Janeza Boriška iz Trbovelj, ki je postal žrtev banditov. Boršek je bil nad 23 let zaposlen kot nadzornik v trboveljskem premogovniku, kjer si je stekel sloves nadvse natančnega delavca. Bil je med prvimi trboveljskimi rudarji, ki so se priznali k Nemčiji in Führerju. Na zadnji poti mu je govoril ob odprtem grobu rudniški ravnatelj Köhler, rudarska godba trboveljskega rudnika pa je svirala žalostinke.

Estonski deželni prezident — doktor Graške univerze. Sedajni prvi estonski deželni prezident dr. Hjalmar Mäe, ki je pred dnevi odredil splošno mobilizacijo, je bil slušatelj grškega vseučilišča. Po rodu je iz Narve in je estonskega rodu. Študiral je geografiko v Inomestu in na Dunaju, kjer je bil promoviran za doktorja filozofije. Nato je 1928/29 študiral pravo v Gradcu in je bil 8. januarja promoviran za doktorja političnih ved. Po vrnitvi na Estonso se je pridružil pokretu »borcev za svobodo«, ki so bili usmerjeni nacionalno in socialno, vendar preganjeni od takratne vlade. Nekaj več kakor leto dni je prebil v zaporu. Po osvoboditvi Estonke poleti 1941 je bil imenovan za prvega ravnatelja estonske avtonomne uprave, ki je v skladu z nemškimi oblastmi povedla deželo k novemu razvoju. Prijazno povabilo. Zadnji čas se je v St. Jakobu v Rožu in okolici mudilo več vojakov na dopustu. Krajevni kmetski vodja jih je nedavno večer povabil na svoj dom in jih pogostil. Dekliški zbor je prepeval domovinske pesmi in pripomogel k lepemu uspehu večera.

Z roko je zašel v cirkulario. 31letni pomožni delavec Jakob Kranjc iz St. Jurja ob Ščavnici je prišel z desno roko preblizu cirkularni žagi, ki mu je odtrgala dva prsta. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Negoda pri rezanju živalske krme. 31letni posestnik Karel Namestnik iz Selnice ob Dravi si je pri rezanju živalske krme poškodoval desno roko.

Zima se sicer bliža h koncu — potrebe pa ostajajo in se večajo. Zato darujte Zimski pomočil

Erik Evie

Je naslov prihodnje Dobre knjige, ki izide v februarju. Roman je mladostno delo slavnega norveškega mojstra Johana Bojerja. Zgodba obravnava življenje mladega človeka, ki se bori z usodo. Ljudje s severa so v romanu prikazani v vsej njihovi preprosti veličini.

Iz Trsta.

Poslednja počastitev padlim. V svočnem mrtvaškem spremlju so bili pokopani skupno z nemškimi tovariši italijanski vojaki in črne straje, ki so postali žrtve zahrbnega komunističnega napada. Gosta množica ljudstva je stala v špalirju ob ulicah, koder se je pomikal spoved ob zvokih Chopinove žalne koračnice. Na sedmih močernih vozilih, okrašenih z zastavami italijanske republike, so bila trupla padlih. V poslednjem spremstvu sta bila tudi italijanski bataljon in nemška častna četa. Na Imperijskem trgu je bila poslednja počastitev spomina padlih, nakar so jih prepeljali na tržaško pokopališče Sv. Ana.

Žrtve ljubeznosti. V veži neke hiše v ulici Slatopar so počili v ponedeljek zvečer okoli 20.30 strelnih krogov so zalede nekoga 67letnega pomorskega kapitana, ki je ob-ležal s številnimi poškodbami. Pri preiskavi so dognali, da je streljal na kapitana neki natakari, ki je osumil svojo ženo, da se druži z njim. Natakari je neznano kam begnil.

Iz Gorice

Dragocene najube iz langobardske dobe. Pri zakloniščnih delih v Gorici sta bila izkopana dva vojska groba iz časa okoli leta 600. Oba grobova sta bila 1 do 1,5 m pod zemljo. Poleg dobro ohranjenih okostij je bil v vsakem grobu meč, sušena konic in neke vrste nož, dolg 19 cm. Ob primerjavi s stičnimi najdbami v srednji Italiji, pri Tridentu, Ceadu in pri Postojni, je možno sklepati, da gre za olikirje langobardskih vojaških grobov. Dolga meča, kar-kirna sta bila izkopana tudi v Gorici, so nosili langobardski vojskoki v posebnih usnjenih nožnicah. Železni konici sta morebiti služili pri metanju kopja. Orožje, ki nalikuje nožu, pa so uporabljali langobardski vojskoki v bližnjem vojskovanju. Če smemo verjeti zgodovinarju Gregoriusu, so bili ti noži pred uporabo tudi zasturpljeni. Ob odkritju gorških grobov najdeno orožje spada k normalni oborožitvi langobardskega vojskoka, kakor je bila v navadi v letu 500.

Nesreča z izstrelkom. V Rihemberku se je nekaj letni otročič igral z izstrelkom, ki ga je našel na njivi. Vzel je naboj v roke in ga obračal tako dolgo, da se je slednjič razpočil. Zaradi eksplozije je bil otročič hudo poškodovan ter so ga morali oddati v gorško bolnišnico, kjer pa dvomijo, če mu bodo mogli rešiti življenje.

Pojasnjena tatvina tobaka. V zvezi s tatvino večje količine tobaka iz nekake železniškega vagona v Vidmu je preiskava v razmeroma rekordnem času tatvinsko zadevo povsem pojasnila. Pri kontroli nekega tovornega avtomobila na okoliški cesti so našli 400 kg tobaka. Na vozilu so bile štiri osebe, ki so izjavile, da so kupile omenjeni tobak od štirih neznancev za 61.000 lir. Posrečilo se je zajeti tudi prodajalce, pri katerih so našli 61.000 lir. Vse osebe, ki so bile zapletene v to zadevo, so pol ključem.

Z Reke

Proslava prevzema oblasti. Na obletnico prevzema oblasti so se zbrali na povabilo nemškega svetovalca reški Nemci dne 30. januarja v dvorani Trgovske zveze. Poleg članov nemške kolonije so bili navzoči tudi predstavniki oblasti. Spominiski nagovor je imel zastopnik nemškega svetovalca deželni svetnik dr. Rassmann.

Imenovanje občinskega komisarja. Pulski prefekt Artusi je v sporazumu z nemškimi svetovalcem imenoval odvetnika Augusta Manerijca namesto g. Tilha Jacija za komisarja puljske občine.

Požar v dveh obratih. V obratu nekdanje čokoladne tvornice na Reki je nastal ogenj, ki je poslople deloma uničil. Pohištvo se je posrečilo rešiti. Ogenj je nastal zaradi slabega tvorniškega dimnika. Gorelo je tudi v lesnem obratu na Sušaku. Na pomoč so prihiteli tudi reški gasilci. Po štirih urah je bil ogenj pogašen. Škoda je zelo velika.

1200 litrov vina so odnesli. Kakor poročajo z Reke, so v tamošnji okolici vdrl neznani zlikovci v neko klet in odnesli petenke s 1200 litri vina. Škodo cenijo na 18.000 lir.

Beleznica

KOLENDAR

Petek, 11. februarja: Lurška Marija, Deziderij.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matice: Beli sen.
Kino Sloga: Velika nogometna tekma.
Kino Union: Anka in plovolaska.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Ciril-Metodova ulica št. 43, Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Ustar, Selenuburgova ulica 7.

ZATEMNITEV

Je strogo obvezna od 18. do 6. ure!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 11. februarja: Zaprtó.
Sobota, 12. februarja, ob 16: Robinson me sme umreti. Red A.
Nedelja, 13. februarja, ob 16: Matura. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

* »Robinson me sme umreti« je naslov Forsterjeve tridejanske mladinske igre, katere predstava je osvojila mlado in staro občinstvo s svojo priručno toploto in vzgojno visoko vrednim jedrom. Zgodba se suče okrog rokopisa Dejejeve knjige »Robinson Crusoe« in njenega učinka na mladino. Izredno priručna vsebina izdaja ljubezen do vredne knjige in njenega pisatelja. V glavnih vlogah: Gregorin, VI. Skrbinec, Drenovec, Rakarjeva, Levartjeva, Bitenc, Verdonik, Gorisček, Kraljeva, Nakerst, Nablocka i. dr. Režiser: prof. Šest.

Ladislav Fodor: »Matura«. Ta igra je silka iz sodobnega življenja. Na primeru osmoškolke in njenega prestopa zoper šolske zahteve je pokazan odnos šolnikov do mladine. Igra je zabavna značaja in je napisana z večjo roko za učinke značaje v razpletu dejanja.

OPERA

Petek, 11. februarja: Zaprtó.
Sobota, 12. februarja, ob 16: Mrtve oči. Red Sobota.
Nedelja, 13. februarja, ob 15.30: Sneguročka. Izven. Cene od 36 lir navzdol.

E. d'Albert: »Mrtve oči«. Opera s prologom po pesnitvi H. Heineza Ewersa in M. Henryac. Prevel N. Štrifot. Osebe: pastir — Banovec, kosec — Dolničar, pastirček — Barbičeva, Arcusius — Janko, Myrtocle — Heybalova, Aurelius Galba — Dolničar, Arsinoe — Polajnarjeva, Marija iz Magdale — Golobova, Ktesiphar — M. Sancin, Rebecca — Poličeva, Ruth — Spanova, Esther — Ramsakova, Sarah — Škerjančeva, bolna žena — Mausereja. Dirigent: S. Hubad; režiser: C. Debevec.

Rimski Korsakov: »Sneguročka«. Pomladna bajka v petih slikah. Osebe: pomladna vila — Golobova, ded Mraz — Lupša, Sneguročka — Vidaličeva, gozdni duh — Boštjančič, Karneval — Gregorin, Bobil — M. Sancin, Bobilina — Poličeva, car Berendej — Lipušček, Bernjata — Lupša, Lel — Španova, Kupava — Mlejnikova, Misgr — Popov, klicarja: Banovec, Dolničar. Dirigent: N. Štrifot; režiser: R. Primorčič; koreograf: ing. P. Golovin; scenograf: A. Gerlovičeva, ing. E. Franz; načrti za kostume: J. Vilanova. — Začetek predstave ob 15.30.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

PETEK, 11. FEBRUARJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji pozdrav; vmes ob 7.30 do 7.40: Poročila v slovenščini. 9.00—9.15: Poročila v nemščini. 9.15—9.30: Pregled sporeja (nemški in slovenski). 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini. 12.45—14.00: Koncert Malega orkestra, vodi Stojan Stenovc. 14.00 do 14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vsakemu nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.45: Popoldanski koncert. 17.45—18.00: Iz našega leploslovja: Drago Ulaga — Bele zvezde (odlomke iz romana, bere pisatelj). 19.00 do 19.30: Predstavimo vam sopranistko Franjo Senegačnik in tenorista Slavka Korosca. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini, pregled sporeja. 19.45—20.00: Mala glasbena medigra. 20.00—20.10: Poročila v nemščini. 20.10—21.00: Simfonični koncert. 21.00—22.00: Bodimo dobre volje. 22.00—22.10: Poročila v nemščini. 22.10 do 22.30: Glasba za lahko noč.

menjava v imenih in osebah (profesor Gérard in njegov imenjak v tiskovnem uradu ter nazadnje tudi z grafico Antopo), pustolovsko napeti opis bivanja na Irskem in potek ponesrečene irske vstaje, vse to razodeva Benoitove značilne pisateljske poteze, njegovo posebno veselje z opisovanjem nenavadnih dogodivščin in kriminalno-detektijskih zapletljivosti. Kaže pa nam tudi trdovratnih boj katoliških in kelt-ske samosvojih lrevez zoper angleški gospodarski sistem. Včas se spomni kakih zgodovinskih psiholoških paradoksov, kakor na primer na str. 85: »Elegantna, lepa ženska ima vedno na mlade ljudi iz preprekih krogov močan vpliv. Ta vpliv deluje tako močno, da postanejo taki ljudje takoj zagrizeni zagovorniki reda in starih običajev. Če jih pa ženske gledajo zviška, se takoj zaprejene v svoje pristaje prevrata in državljanske vojne. Marija Antoinetta je imela tako zapeljivo moč, katero so ji vsi priznavali. Če bi se ta kraljica leta 1788. domislila, da bi napravila veliko slavo in bi povabila pol ducata klatežev, kakor so bili Saint-Just, Barnave, Fabre, d'Elglatine, bi gotovo he izbruhnila revolucija, če bi bili ti ljudje s tem slavljen zadovoljni. Tudi Bonaparte bi svojo kariero zaključil kot širokousten stotnik pri artileriji in bi Evrope in tedanje družbe ne spravil v tako zmedo. Potemtakem tudi v zgodovini revolucij — cherchez la femme!«

Benoit je mikaven pripovednik, ki ume zabavati bralec in ga iztrajati njegovi pusti vsakdanosti »Veliki jeze« utegne zanimati tudi zaradi odmevov prve svetovne vojne, ki tvori razgiban ozadje tega romana.

* »Gledališče in naše pravosodje.« Med tialovnimi napakami, ki so ostale v včerajšnjem članku, moti smisel stavka: »... zato smo pozdravljamo (ne: pozdravljamo!) priključno prizadevanje sedanjega dramaturga.«

SPORT

Okrog okroglega usnja
in še kaj

Z nogometnih terenov je zmerom še kaj novega, kajti okroglo usnje ima svojo privlačnost ob vsakem času in v vsaki okoliščini. Danes lahko postrežemo čitateljem z nekaterimi podrobnostmi iz italijanskih igrišč, predvsem seveda z onih pri najbližjih sosedih na zapadu, kjer je bilo zadnje nedeljo spet živahno kakor v najbolj mirnih časih.

V tržaški skupini se položaj na tablici še ni razčistil docela. Dosedanji favoriti na papirju Triestina ni pokazala prave igre ter je morala na lastnih tleh z doslej neznanim močvom deliti točke. Enajststoričar San Giusta je prinesla v igro zelo ostro oblečeno in igra se je pokvarila. Posledica presurove igre je bila, da je Triestina izgubila enega igralca ter je morala tekmo odigrati z desetimi možmi. Rezultat je bil 0:0. Goričani so si privoščili vodilno mesto s tablice — Cormonese — ter ga po nekaj dobrih igri premagali z 2:1. Udinese je igral z očitnimi izboljšavami neodločeno 1:1, kar je prav za prav precejšnje presenečenje. Ponziana b bila morala igrati doma, toda zaporila je za srenembo igrišča ter nastopila v Tržicu kjer je izgubila proti močnemu ladijedelcu z 1:2.

Stanje v tabeli je naslednje: na prvem mestu je Cormonese s 6 točkami, na drugem 3. Triestina in Ampelea, vsaka s 5 točkami, dalje pa so uvrščeni San Giusta, Udinese, Gorica in Monfalcone po 4 točke ter zadnja Ponziana brez točke.

Ostali izidi: Lombardska skupina: Ambrosiana—Fañulla 3:1, Atalanta—Cremona 2:0, Brescia—Varese 4:1, Pro Patria—Milano 2:0. Piemontska skupina: Genova—Asti 1:1, Juventus—Bellese 3:2, Alissandria—Novara 1:0, Torino—Cassale 4:1, Cuneo—Liguria 1:1. Zastopniki mestnih nogometnih zastopstev Dunaja in Budimpešte so spremenili termine, ki smo jih že objavili, tako da bo prvo srečanje med njima dne 26. marca na Dunaju, povratno na dne 23. aprila v Budimpešti. Zanimivo je, da bo isti dan tudi mednarodna tekma Svica—Madžarska. Za 30 aprila je dogovorjena medmestna tekma med Dunajem in Bratislavo, in sicer na Dunaju.

Dunajski plavalci so oni dan z uspehom nastopili v Bratislavi, kjer so zmagali tako v plavalnih tečajih kakor tudi v waterpolu. Tekmo v vodi so s 3:0 odločili v svojo korist. V vseh plavalnih tečajih so zmagali Dunajčani, le v planju na 100 m prostu je zmagal zastopnik Bratislave Rudner v času 1:06.

Prvo vzpenjačo za smučanje so otvorili pred kratkim na Slovaškem v prisotnosti ministrskega predsednika dr. Tuke in notranjega ministra Macha in Starem Smokovcu. Vzpenjača je dolga 2,7 km; višina razika od vstopa do izstopa postaje znaša 1000 m.

Nekaj za prijatelje nogometa

V finalni igri za nemško nogometno prvenstvo se posreči mlademu klubu rudarstva FC Gloria, da se pripravi v finale; njegov nasprotnik je odlična enajststoričar FC Nord, ki v finalni igri prevzame vodstvo z dvema goloma naskoka, tako da se

vse že zdi, da FC Gloria nima nobenih nad na uspeh. Toda v drugi polovici zadnjega kluba poškodovanemu srednjemu napadalcu s tako voljo, da kmalu doseže izenačenje. V podaljšku uspešno poškodovanemu srednjemu napadalcu, da doseže zmagovalni gol ter poves svoje moštvo do zmage. FC Gloria je postal prvi nemški nogometni prvak — priboril si je najvišjo lovoriko, za katero ga zavidajo vsi nogometaši.

To je kratka vsebina sportnega filma, ki ga je dni vrte v kinu »SLOGIC«. V obeh mestnih nastopaj slovitih nemških igralci, član nemške reprezentance, ki so že šestkrat nastopili za nemške barve na vseh evropskih nogometnih igriščih, med njimi vratar Jahn, krilca Kupfer in Hoffmann ter napadalci Lehner, Walter, Tibulski, Appel, Eppenhofer, Kästner in še mnogi drugi, prav tako dobri. V filmu nastopa tudi nemški državni trener Josef Herberger. Seveda je na platno vpletena tudi matihna ljubezenska zgodba.

Upamo, da bodo sporniki, ki bodo prisostvovali temu filmu v kinu, prišli na svoj račun, tembolj še danes, ko nimajo prilike prisostvovati nogometnim tečajem na zelenem polju, da pravimo celo, da ga bodo šli nekateri najbolj navdušeni ljubitelji gledat celo večkrat. Zadnji del filma je posnet tudi v barvah, tako da je to obenem prvi sportni film posnet v barvah.

Iz sodne kronike

Ljubljana, 8. februarja. Velik kazenski razprav je vedno manj tem več pa je kriminalnega drobiža. Pri okrožnem sodišču je najbolj zaposlen sodnik poimeno, ki je prejšnji teden razpravljal v četrtki in soboto. Razen kriminalnih zločinov obravnava sedaj tudi razne prestopke po uredbah o maksimálnih cenah in racionalizaciji blaga. Kazni proti izkoristitvalcem in veržnikom so nekoliko otrežljive kakor prejšnje čase. Poleg vsaj enomesečne zaporne kazni izreče sodnik običajno tudi visoko denarno kazen.

V soboto je razpisane razprave opravil sos Rajko Lederhas, obtožnica pa je zastopal državni tožilec dr. Hnko Lučvink. Vse razprave so se končale z obsodbami. V enem primeru je bila izrečena celo zaporna kazen, dolga nad eno leto.

Mati zakrivila smrt svojega otroka

Prva je bila na vrsti 35letna služkinja Jožefa C. Obtožena je bila dejanja, ki je v naši kriminalni sodni kroniki bolj redko: zakrivila je s svojo malomarnostjo smrt svojega 7mesečnega sinčka Milana. Nekega dne v začetku novembra je postila poleg posteljice, v kateri je otrok spal, lonec vrelega mleka in nato brezskrbno odšla od doma. Ko se je otrok zbudil, je segel po loncu in ga prevrnil, tako da se je še vroče mleko razlilo po njem. Dobila je hude opekline in je med silnimi bolečinami umrla.

Obtožnica je Jožefa dožila, da je izvršila prestopke zoper življenje in telo po § 176-III, ker je zapustila onemogočeno osebo, za katero je dolžna skrbeti, brez pomoči v razmerah, ki so nevarne za življenje in zdravje, Jožefa je svoje delo nje in krivdo priznala že v preiskavi. Obsojena je bila na 1 mesec in 15 dni zapor.

Prepozne solze obžalovanja

Modistka Dana iz Rožne doline je stala pred sodnim vso skrušena. V strahu pred sodbo so jo večkrat obile solze. Njeno kesanje je bilo že prepozno, čeprav je bilo očitno iskreno.

Na zatožni klopi je prišla, kakor mnogi drugi obtoženci v teh dneh, zaradi lahkomiselnosti in z peljana po zgledu. Ob lanskem razslu Italije so vdrla neznanca v mehanično delavnico Umberta Kavčiča na Tržaški cesti, ki je v bližini neke vojaške mehanične delavnice, in začeli po njej pleniti. D. na je šla ob tistem času slučajno tam mimo in videla početje neznanec. Ne da bi pomislila na možne posledice, se je odločila, da se sama pomaga. Pograbila je lepo žensko kolo in ga odpeljala domov. Ko je naslednjega dne prišel lastnik terjat kolo nazaj, mu ga je njen oče takoj vrnil. To pa Dana ni moglo več rešiti njene kazenske odgovornosti in k. z. ni. Če bi bila vrnila kolo na lastno pobudo bi jo mogel sodnik oprostiti vsake kazni.

Dana je svoje dejanje priznavala. Zagovarjala se je, da je bila mnenja, da je kolo vojaško in da se zato sme odpeljati. Obsojena je bila po obtožbi na 2 meseca strogega zapor, pogojno za dobo 2 let. Častne pravice izgubi za 1 leto. Kazen je sprejela.

Čevljarja sta okradli

Minka in Ceta sta bili od maja do oktobra uslužbeni pri nekem čevljarju. Čeprav se mi d in doslej nekanovani, sta prišli na misel, da bi si lahko pomagali, če bi svojemu delodavcu odnesli nekaj njegovih stvari. Ker sta uživali zaupanje, nista imeli težav z izvedbo tatvine. Tako je izginilo po »gilnotosti« Minke 8 parov notranjnikov, kos plute in gum jast podplat v vred-

nosti 545 lir. Ceta pa je odnesla podlogo za ženske čevlje, 30 kvadratov ševrca in semis usnja in drugo v vrednosti 2235 lir. Nepoštost se jima je kmalu odalila. Njunim tatvinam so pršli na sled in ju ov. dilj policiji in državnemu tožilstvu, ki ju je obtožilo prestopka navadne tatvine. Dejanja nista tajila. Ker sta ga celo obžalovala in škodo povrnili, sta bili obsojeni le pogojno: vsaka na 2 meseca strogega zapor, pogojno za 3 leta.

Zaprta zakonca je osleparila

Proti 1. 1908 v Ljubljani rojeni Ema Šilerjevi je sodnik razpravljala v njeni odsotnosti. Ugotovili je namreč, da je vabilo dobila in da se kljub temu ni odzvala ali se opravila. V tem primeru mu je razprijanje v odsotnosti po zakonu dovoljeno.

Šiler Ema je bila obtožena sleparije in utaje na škodo Avgusta in Ane Klopčič v času, ko sta bila politično zaprta in si proti njunim spletkam nista mogla pomagati. Šilerjeva je najprej izvalila odškodovanke sestre 150 lir njenega denarja. Zagovarjala ji je, da bo denar porabila za razne intervencije in odškodovance spravila iz zaporov. Dejansko je denar porabila zase.

Kmalu zatem je zahtevala, naj ji oškodovankina sestra izroči hubertus pi. š. češ, da ga bo izročila priprtemu Avgustu Klopčiču, ki da je zanj prošil. Oškodovaneec o tem nič ni vedel in plašča tuji ni dobil. Končno je Šilerjeva prevzela v hrambo več predmetov Klopčičevih in jih večinoma razprožala. Oškodovance sta našla, da jima je Šilerjeva tako zapravila š. valni stroj, kovček, risalni pribor, ženski plašč, ženski klobuk, ženske čevlje, torbico in nogavice. V celoti ju je oškodovala za okoli 9000 lir.

Šilerjeva, ki je bila že kaznovana, je bila spoznana za krivo po obtožnici in obsojena na 1 leto in 3 meseca strogega zapor na 50 lir denarne kazni. Častne pravice izgubi za dobo 3 let. Državni tožilec je predlagal ob koncu, da se proti njej, ker je nevarnost poba, ukrene zapor. Sodnik je njegov predlog sprejel in ga odobril. Oškodovance je priznal 5205 lir odškodnine.

Iz Hrvatske

Novi dekanji in vseučiliški profesorji. Za dekana filozofske fakultete v Zagrebu je bil namesto dr. Ljudmila Hauptmann imenovan dr. Antun Mayer. Za dekana kmetijsko-gozdarske fakultete je bil namesto dr. Iva Pevčeka imenovan dr. Miloslav Hirtz. Na isti fakulteti je razrešen dolžnosti prodekana prof. Pavao Kvakan. Na zagrebškem vseučilišu je bilo imenovan tudi več profesorjev, in sicer dr. Rudolf Horvat na filozofski fakulteti, za izrednega profesorja na tehnični fakulteti pa inž. Danilo Blisnuša in dr. inž. Franjo Havlicek. Na medicinski fakulteti so bile naslednje spremembe in imenovanja: izredni prof. dr. Robert Pejič je postal redni profesor, prav tako dr. Stjepan Višćaković dr. Vinko Vuletić in dr. Aleksander Blašković; docent medicinske fakultete dr. Jožo Budak je postal izredni profesor. Rudarski nadzornik inž. Epaminondas Ključenko je bil imenovan za izrednega profesorja na tehnični fakulteti. — S Poglavitnikovo odredbo je bil upokojen redni profesor zagrebškega vseučiliša dr. Ivan Plotnikov.

Zemstinski župan padel na vzhodnem bojišču. Prel dnovi je prispela v Zemstvo vest, da je konec novembra p. del na vzhodnem bojišču bil zemst. župan št. far Seifert. Pokojnik je županovl v Zemstvu od leta 1941, ker je bil tudi kraljevni vodja. Kot pripadnik telesnega batalja »Adolf Hitler«, se je prostovoljno javil na vzhodno bojišče.

Nova mestna uprava v Bjelovaru. Nedavno sta prevzela svoje dolžnosti novi mestni načelnik v Bjelovaru Mato Bolobrk in podnačelnik dr. Marjan Lakšar. Župan je kmot iz okolice Bjelovara, podžupan pa je znan bičlovski kmet. V dal ostavko.

Mestni p. o. r. Broda na Savi za 1. 1941 je finančno ministrstvo naavno potrdilo v višini nad 25 milijonov kun. Novi upravitelj Zdravstvenega doma v Zagrebu. Za upravitelja Zdravstvenega doma v Zagrebu je bil imenovan svetnik glavnega ravnateljstva za zdravstvo dr. Berislav Borčić. Dosedanji upravitelj dr. Evgen Nežić je bil imenovan za načelnika oddelka za higieno pri glavnem ravnatelju siva za zdravstvo.

Umrljivost med muslimani je bila p. e. teklo leto zlasti v Sarajevu zelo visoka. Okrajnemu šerjatskemu sodišču, ki je postojno razpravljalo o zapuščinah muslimanov v Sarajevu je bilo pretežno leto prijavljenih 2253 smrtnih primerov. Triina pa je vzeti v poštev precej število beguncv, ki so umrli v Sarajevu, in tu! žrtve angleškega letalskega napada 29. novembra, ki je zlasti med muslimani zahteval mnogo smutnih primerov.

Otvoritev muzeja za zgodovino zdravstva. Zadnje soboto v januarju je bila v Zagrebu leveta skupščina zdravniške zbor-

»Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?« »Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.«

In res je karavanica počasi krenila na pot.

Braun je našel na policijskem uradu narednika Zirro s pajzma. »Da te, prosim, poskusite, ali ju je še vredno spustiti na sled,« je rekel novemu tovaršu ko mu je bil kratko in eličil »Jenakov slučaj«. »Z vami na žalost ne utegnem iti, ker moram tu počakati čerka. Narednik Almas naj vas pelje k okradenci.«

Zirra se je obotavljal. »Ali ste z majorjem že govorili zastru tega?« je neodločno vprašal.

»Zastran česa?« je začuden rekel Braun. »Nu — hotel sem reči — ali vam je že narodi — da me pošljite tja?« »Ne, narednik ni. A saj vendar razume, da greste takoj na delo. Zato ste prišli.«

»Zal mi je — toda brez sefvega neposrednega ukaza ne storim ničesar — se pravi: ne smem ničesar storiti.«

»To vam je izrečno zabič?«

»Da.«

»Nu, prav — počakajva torej,« je dokaj počasi rekel Braun. Bilo mu je ka-

kor da bi ga bil udaril po glavi. Kaj je to pomenilo? Kaj je mahoma vstaljo proti njemu? Kaj je bilo vzrok Orechasevemu izpremenjenemu vedenju?

Z napetostjo je čakal starejševnega prihoča. Z Zirro ni izpregovoril niti besedice več. Ta je s pesma vred kmalu zapustil urad in se jel zana ukvarjati z živalima.

V tem je Orechas prišel. Odmerjeno je pzdrazil. »Sedite,« je rekel in se pzdrazil ozri po sobi. Nato je uprl čelo v komisarija. »Torej, komisar — poročatelj?«

Braun mu je obširno razložil vse, kar se je bilo zgodilo v Serri Ouro. Ma'or ga je zidal pa zidal prek njaj z vprašanji. N. zadnje je pripravlil: »Torej imate Mendasa enako na sumu kakor brata Salvadorja?«

»D«, gošped major.«

»Hm, Zakaj niste potem Mendasa že pri-

MALI OGLASI

Eden izmed starih pisec in enako mnogo...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Službe išče

ARGUMENTI...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Službo dobi

URARSKEGA...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Prodaj

VOLNE NE...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Kupin

OTROŠKI VOZICEK...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

V najem

KDO BI PLACAL...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Stanovanje

3 sobno STANOVANJE...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Stanovanja

STANOVANJE...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Sobe išče

PRAZNI SOBI...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Sobe dobi

PRAZNO SOBO...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Mlejnika Rajka

finančnega inšpektorja v pok...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni

Maša zadušnica se bo darovala...
Kaj pa, če ga je kdo drug opleni?...
Tud to bi bilo mogoče — verjetno pa skoraj da ni. Nu, ta ugibanja prepustva rajši komisariju samemu. Kar odpravmo se, da mu hitro prinesemo zanimivo novico.

Zaljubljeni